

Мога ли да вярвам на Библията?

от Р. Ч. Спроул

превел от английски: Димитър Працинков
2022

Информация за Робърт Чарлз Спроул

Робърт Чарлз Спроул (13 февруари 1939 – 14 декември 2017) е американски реформиран теолог и ръкоположен пастор в Презвитерианската църква в САЩ. Той беше основател и председател на Ligonier Ministries (наречено на долината Ligonier, предградие на Питсбърг, където служението започна като учебен център за студенти и стипендиант в семинария) и можело да бъде чувано ежедневно в „Обновявайте мисленето си“ – радио програма, излъчвана в Съединените щати и в чужбина. Под ръководството на Спроул, Ligonier Ministries създадоха **Изявлението на Ligonier за библейската непогрешимост**, което в крайна сметка прерасна в **Чикагското изявление за библейската непогрешимост от 1978 г.**, на което Спроул, заедно с Норман Гайслер, беше един от главните архитекти. **Спроул е считан за „най-великият и най-влиятелен привърженик на възстановяването на реформираната теология през миналия век.“**

(Коментар: Преведени от мен християнски книги и проповеди можете да намерите на <https://methodist.bg/%d0%ba%d0%bd%d0%b8%d0%b3%d0%b8//> Д.Пр.)

Съдържание

	стр
Предговор	2
Въведение	3
Чикагското Изявление за Библейската непогрешимост	4
Глава 1. Библията и властта	10
Глава 2. Библията и откровението	12
Глава 3. Библията и Божието вдъхновение	14
Глава 4. Библията и непогрешимостта	16
Глава 5. Библията и истината	20
Глава 6. Библията и вие	24

Предговор

Международният съвет за Библейската непогрешимост беше създадена в Калифорния организация, съществувала от 1977 до 1987 г. Нейната цел беше защитата и приложението на учението за Библейската непогрешимост като важен елемент за властта на църквата. **Тя беше създадена, за да се противопостави на отклонението от този важен фундамент на учението, извършвано от значими части от евангеликализма и категоричното му отричане от други църковни движения.**

През октомври 1978, Съветът проведе конференция в Чикаго. Тогава тя изработва изявление, което включва предговор; кратко изявление; 19 точки на потвърждаване и отричане; и по-обширно изложение. Материалите, предоставени на заседанието бяха подготвени от докторите по теология Едмънд Клоуни, Джеймс Пекър и Р. Ч. Спроул. Темата за Библейската непогрешимост беше обсъждана по много начини: от групи делегати от Консултативния съвет и в различни частични и пленарни заседания на конференцията.

Освен това бяха предложени и приети писмени становища от значителен брой участници. Комисия за изработване на черновата на изявлението, съставена от Клоуни, Пекър, Спроул, Норман Гайслер, Харолд Хьонър, Доналд Хоук, Роджър Никол и Ърл Д. Радмахер работи много упорито и без почивка, за да подготви вариант на изявлението на конференцията, което да може да получи одобрението на огромното мнозинство от участниците. Специално внимание беше посветено на 19-те точки на потвърждаването и отричането. (Предговорът и краткото изявление също бяха подложени на редакторски преглед. В голямата си част Изложението беше оставено такова, каквото беше получено.)

След обстойно обсъждане, предложеният текст от Комисия за изработване на черновата на изявлението, получи много значима подкрепа от участниците: 240 (от общо 268) подписаха 19-те точки.

Беше казано, че Комисия за изработване на проекта на изявлението ще се събере през следващата една година, за да прегледа и ако е нужно, да промени изявлението. Срещата се осъществи през есента на 1979 и на нея присъстваха Гайслер, Хьонър, Никол и Радмахер. Сред присъстващите имаше съгласие, че ние не трябва да извършваме промени в изявление, което е било подписано от толкова много хора, както по време на самата конференция през 1978, така и след това. Но с цел да бъдат предотвратени погрешните разбирания и да се предостави изявлението, препоръчано от Конференцията, беше счетено, че е желателно да бъде предоставен коментар за всяка точка. Проекта на коментара беше подготвена от д-р Спроул и той беше предоставен на Комисия за изработване на изложението. Бяха направени някои редакторски промени **и крайният резултат е това, което е съдържанието на тази брошура.**

Д-р Спроул е добре квалифициран да напише такъв коментар. Той беше подготвил първия вариант на 19-те точки и независимо от това, че в предоставения текст беше направена значителна промяна в процеса на редактирането, д-р Спроул беше непосредствено включен във всички обсъждания, извършени от Комисия за изработване на проекта на документа. Представеният текст показва ясно, **както това, което Конференцията потвърждава, така и онова, което тя отрича.** Очевидно е, че тези, които са подписали изявлението, не винаги са съгласни с всяко тълкуване, защитено от коментара. Даже самите членове на Комисия за изработване на изложението не бяха задължени да са съгласни изцяло с коментара, а даже може би и самият д-р Спроул, понеже неговият първоначално представен текст претърпя някои редакторски промени. Но този коментар представлява едно усилие за изясняване на точната позиция на Международната Конференция за Библейската непогрешимост като цяло.

В процеса на редактирането, ние се стремяхме да вземаме предвид коментарите, които ни бяха изпратени. В някои случаи ние не бяхме съгласни с авторите, които бяха написали коментарите, поради което поисканите промени не бяха направени. В други случаи, предоставените ни предложения изискваха ние да ги обмислим обстойно. Ние вярваме, че коментарът премахва двусмислията и предотвратява добре възможните погрешни разбирания.

Има забележително единство на гледните точки сред участниците в Конференцията и сред членовете на Комисия и това трябва да е намерило отражение не само в текстовете на точките в оригиналния им вид, но и в тази брошура.

Целта на тези, които се събраха в Чикаго **не е била** да прекъснат връзките си с онези, които не споделят нашите убеждения относно учението на Библията. Обратното, **целта беше и продължава да е, да предостави свидетелство** за това, в което ние сме убедени, че е библейското учение за огромната тема за вдъхновението при написването на Библията. Правейки това изповядане и представяйки този коментар, ние се надяваме да разсеем погрешното разбиране, с което учението за непогрешимостта толкова често беше обременявано и да представим с привлекателност и яснота това велико учение в свидетелство, към което ние с готовност се обединяваме.

Роджър Никол

Предговор

През 1970-те (1976), Харолд Линсън (1913-1998 – американски теолог, един от основателите на семинарията Фултън) публикува книгата си „Битката за Библията. В тази малка книга Линсън разгледа това, което се превърна в тема за противопоставяне – **правдивостта и надеждността на Библията.** Изправен пред огромния брой аргументи **против вдъхновението и непогрешимостта на Библията, Линсън зае категорична позиция и обяви, че Библията остава заслужаваща доверие.**

Същото желание да застанат против настойчивите въпроси, относно непогрешимостта на Библията, събра заедно повече от 250 евангелски лидери в Чикаго, Илинойс, през октомври 1978. Това най-висше заседание, организирано от Международния съвет за Библейската непогрешимост, се стремеше да начертае линия в пясъка, потвърждаваща историческата Протестантска позиция за Библията. Резултатът от това

събиране беше **Чикагското Изявление за непогрешимостта на Библията**. Темата е извънредно важна. Точно чрез Библията, исторически църквата е изисквала да разбираме въпросите за вярата и живота, като се започне от Божието сътворение на всички неща от нищото и се стигне до значението на живота, смъртта, възкресението и възнесението на Исус Христос за цялостното довеждане до край на всички неща, към които се движи историята. Ако Библията е ненадеждна относно това, която тя ни учи за тези неща, църквата е оставена само да предполага **и няма да разполага с нищо ценно, което да каже на света**.

През изминалите повече от 30 години от това най-висше заседание, битката за Библията не е намаляла. Повече от всякога е най-важно **вярващите да разбират какво е Библията и защо трябва да ѝ вярват с цялото си сърце**.

Тази брошура е кратък коментар на потвърдените и отречени неща в Чикагското Изявление. Макар да изглежда формална и специализирана, аз вярвам, че тя създава солидно доказателство, **че Библията е изцяло непогрешима**.

Накрая, ние вярваме, че **Библията е непогрешима, защото тя идва от Самият Бог. Немислимо е да разсъждаваме, че Бог е в състояние да греши**. Следователно, Неговото Слово не е възможно да съдържа грешки. Това е нашата вяра – ние можем да вярваме на Библията, защото ние вярваме в Бога.

Р. Ч. Спроул

Чикагското Изявление за Библейската непогрешимост

Властта на Библията е основна тема за Християнската църква в нашата и във всяка епоха. Онези, които изповядат, че вярват в Исус Христос като Господ и Спасител, са призвани да показват реалността на тяхното ученичество **чрез смирено и вярно подчинение на писаното Божие Слово**. Да се отклоняваме от Библията чрез вяра или поведение, означава да не се подчиняваме на нашия Господар. (*Коментар: Господ означава Господар. Д.Пр.*). Признаването и приемането на цялата истина, достоверност и надеждност на Светата Библия, **е основно изискване** за цялостно разбиране и задоволително изповядане на нейната власт.

Следващото изложение отново потвърждава тази непогрешимост на Библията, **правейки ясно** нашето разбиране на тази непогрешимост **и предупреждава против отричането** на тази непогрешимост. Ние сме убедени, че да отричаме това, означава да изоставим свидетелството на Исус Христос и на Светия Дух, и да отказваме това подчинение на изискванията на Божието Слово, **което прави истинската християнска вяра**. Ние гледаме като на наше своеременно задължение, да направим това потвърждение **пред лицето на сегашните отклонения от истината за непогрешимостта** сред нашите братя-християни и на погрешното разбиране на това учение по света, най-общо казано.

Това изложение се състои от три части: **Обобщаващо изложение, Точки на потвърждаване и отричане и придружаващо Обяснение**. То беше подготвено по време на 3-дневната консултация в Чикаго. Онези, които подписаха Обобщаващото Изложение и Точките, искат да потвърдят своята собствена убеденост в непогрешимостта на Библията и да се окуражават и подкрепят взаимно, както и да призват всички християни към нарастващо високо оценяване и разбиране на това учение. Ние признаваме ограничението на един документ, подготвен в една кратка и напрегната конференция **и не си представяме, че на този документ е придалена тежестта на верско кредо**. Но въпреки това ние се радваме, задълбочавайки се в собствените си убеждения чрез нашите обсъждания заедно и се молим изложението, което подписахме, да бъде използвано за славата на нашия Бог и за ново реформиране на църквата в нейната вяра, живот и мисия.

Ние предлагаме това изложение в дух не на съперничество, а на смирение и любов, което изработихме с Божията благодат, за да подкрепим всеки бъдещ диалог, породен от това, което казахме. Ние с радост потвърждаваме, че много хора, които отричат непогрешимостта на Библията, не изявяват последиците от това отричане в останалата част от вярването и поведението им и осъзнаваме, **че ние, които изповядаме това умение, често го отричаме в живота си**, не успявайки да отнесем нашите мисли и дела, нашите традиции и навици, **в пълно покорство** на Божието Слово.

Ние каним да получим отговор на това изявление от всеки, който вижда причина да поправи своите потвърждения за Библията, в светлината на самата Библия, в подчинение на чиято непогрешима власт ние живеем така, както говорим. Ние **не претендираме**, че лично сме безгрешни заради свидетелството, което носим и ще бъдем благодарни за всяка помощ за подсилване на това свидетелство за Божието Слово.

КРАТКО ИЗЯВЛЕНИЕ

1. Бог, който Самият е истина и говори само истина, е вдъхновил написването на Святото Слово с цел чрез него да разкрие Себе си пред изгубеното човечество чрез Исус Христос, Изкупителят и Съдията.

Светата Библия е Божие свидетелство за Себе Си.

2. Светата Библия, понеже е Божието Слово, написано от хора, подготвени и надзиравани от Светия Дух, е непогрешимата Божия власт относно всички неща, до които тя се докосва: в нея трябва да вярваме, като Божия инструкция, относно всичко, което тя твърди; да ѝ се подчиняваме, като на Божия заповед във всичко, което тя изисква; да я прегръщаме, като Божий залог във всичко, което тя обещава.

3. Светият Дух, Божият автор на Библията, не само удостоверява това пред нас, чрез Своето вътрешно свидетелство, **но и отваря умовете ни да разбираме нейния смисъл.**

4. Тъй като е свята и е дадена устно от Бога, Библията е без грешка или недостатък във всичките си учения, не само в това, което твърди за Божийте дела в сътворението, относно събитията в историята на света и относно нейния буквален произход под Божия контрол, но и в нейното свидетелство за Божията спасяваща благодат в живота на отделните хора.

5. Властта на Библията е неизбежно накрънявана, **ако този цялостна Божия непогрешимост е по някакъв начин ограничавана или пренебрегвана**, или правена равностойна на представа за истината, която е противоположна на казаното в Библията; а такива грешки поражда сериозна загуба както на отделните хора, така и на църквата.

ТОЧКИ НА ПОТВЪРЖДЕНИЕ И ОТРИЧАНЕ

Точка I

Ние потвърждаваме, че Светата Библия трябва да бъдат приемана **като властно** Божие Слово.

Ние **отричаме, че Библията получава властта си от църквата, от традицията или от някакъв друг човешки източник.**

Точка II

Ние потвърждаваме, че Библията е най-висшата написана норма, чрез която Бог **обвързва** съвестта ни **и че властта на църквата се подчинява на властта на Писанията.**

Ние отричаме, че кредата, съветите или декларациите на църквата **имат по-висша власт или еднаква власт като властта на Библията.**

Точка III

Ние потвърждаваме, **че написаното Слово в неговата цялост, е откровение, дадено от Бога.**

Ние отричаме, че Библията е просто свидетелство за откровението или че то се превръща в откровение в преживяването, **или че валидността на това откровение зависи от реакциите на хората за неговата валидност.**

Точка IV

Ние потвърждаваме, че Бог, който е направил човечеството по Своя образ, **е използвал езика като средство за откровение.**

Ние отричаме, че човешкият език е толкова ограничен чрез нашата човешка ограниченост и че той неоснователно е считан, че е средство за Божествено откровение. Освен това, **ние отричаме, че извращението на човешката култура и език чрез греха е попречило** на Божията работа на вдъхновението.

Точка V

Ние потвърждаваме, че **Божият откровение** в Светата Библия **е било нарастващо.**

Ние отричаме, **че някое по-късно откровение**, което може да изпълни по-ранно откровение, **може някога да коригира или да му противоречи.** Освен това ние отричаме, че някакво друго нормативно откровение **ни е било дадено след завършването** на книгите на Новия Завет.

Точка VI

Ние потвърждаваме, че цялата Библия и всичките ѝ части, чак до самите думи на оригинала, **са били дадени от Божие вдъхновение.**

Ние **отричаме**, че вдъхновението на Библията може правилно да бъде потвърждавано, че се отнася най-общо за цялата Библия, но да не се отнася за нейните части, или да се отнася за някои нейни части, но не и за цялата Библия.

Точка VII

Ние потвърждаваме, че вдъхновението е било работа, в която Бог, с Неговия Дух, чрез човешки автори ни, е дал Словото Си. Произходът на Библията е Божий. **Начинът на Божият откровение остава до голяма степен тайна за нас.**

Ние отричаме, че вдъхновението **може да бъде принижено** до нивото на човешка проникателност или до най-висшите състояния на съзнание от някакъв вид.

Точка VIII

Ние потвърждаваме, че Бог, в работата Си на вдъхновение, **е използвал** определени личности и литературни стилове на автори, **които Той е избрал и подготвил.**

Ние отричаме, че Бог, правейки тези автори да използват самите думи, които Той е избрал, **е**

анулирал техните лични качества.

Точка IX

Ние потвърждаваме, **че вдъхновението**, въпреки че не удостоверява всезнанието, **гарантира вярното и заслужаващо доверието изказване** на всички неща, които авторите на Библията са били подтикнати да кажат или напишат.

Ние **отричаме**, че ограничеността на качествата или греховността тези автори, поради необходимост или от нещо друго, **е внесло изопачаване или лъжа в Божието Слово**.

Точка X

Ние потвърждаваме, **че вдъхновението**, стриктно казано, се **отнася само до собственоръчно написания текст на Библията**, който в Божието провидение може да бъде удостоверено от наличните ръкописи с голяма точност. Освен това ние потвърждаваме, че копията и преводите на Библията **са Божието Слово до степента**, до която те вярно представят оригинала.

Ние **отричаме**, че **някой важен елемент на християнската вяра е повлиян от липсата на оригинален ръкопис**. Освен това ние отричаме, че тази липса прави твърдението за непогрешимостта на Библията да е невалидно или неподходящо.

Точка XI

Ние потвърждаваме, че Библията, понеже ни е дадена чрез Божие вдъхновение, е непогрешима и поради това, тя **не само не ни подвежда, а е истина и е надеждна във всички неща, които казва**.

Ние **отричаме**, че е възможно Библията в едно и също време **да е безгрешна и грешна** в своите твърдения. Може да бъде направена разлика между непогрешима и без недостатъци, но те не могат да бъдат разделени.

Точка XII

Ние потвърждаваме, че в целостта си **Библията е непогрешима, в нея няма никаква лъжа, измама или хитрина**.

Ние **отричаме**, че Библейската непогрешимост и без недостатъци се ограничава само до духовните, религиозните или изкупителни теми **и не включва твърденията в областите на историята и науката**. Освен това ние **отричаме**, че научните хипотези за историята на земята, могат правилно да бъдат използвани **за анулирането** на учението на Библията за сътворението и за Потопа.

Точка XIII

Ние **потвърждаваме правилността на употребата на израза „без недостатък“ като теологичен термин, отнасящ се за пълната истинност на Библията**.

Ние **отричаме**, че е правилно да оценяваме Библията според стандартите за истина и грешка, **които са чужди** на нейната употреба или предназначение. Освен това ние **отричаме**, че израза „без недостатък“ е анулиран от Библейския феномен, като липсата на съвременна техническа прецизност, неспазване на граматическите правила или правилата за правописа, не спазване на научните правила при описание на наблюдавани природни явления, описания на лъжи, употребата на хипербола и закръглени числа, начина на подреждане на материала, различните подбори на материала в сравними описания или употреба на свободни цитати.

Точка XIV

Ние потвърждаваме **единството и вътрешната съгласуваност** на Библията.

Ние **отричаме**, че заявените грешки или несъответствия, **които все още не са били разрешени, увреждат** твърденията за истинност на Библията.

Точка XV

Ние потвърждаваме, че учението за „без недостатък“ е основано в учението на Библията за вдъхновението.

Ние **отричаме**, че учението на Исус за Библията може да бъде отхвърлено чрез призови за приспособяването му или за някакво ограничение на Неговата човешка природа.

Точка XVI

Ние потвърждаваме, че **учението за непогрешимостта е станало неразделна част** от вярата на църквата през цялата нейна история.

Ние **отричаме**, че непогрешимостта е учение, изобретено от схоластичното Протестантство или че това учение е реакционна позиция, изработена в отговор на отрицателна академична критика.

Точка XVII

Ние потвърждаваме, че **Светия Дух носи свидетелство за Библията, уверяващо вярващите за истинността** на написаното Божие Слово.

Ние **отричаме**, че това свидетелство на Светия Дух действа изолирано или против Библията.

Точка XVIII

Ние потвърждаваме, че текста на Библията трябва да бъде тълкуван чрез граматико-историческо обяснение, вземайки предвид нейните литературни форми и способности, **и че Библията трябва да тълкува Библията.**

Ние **отричаме** законността на всяко отношение към текста или търсенето на източници, послужили като основа за текста, **което води до относителност**, изваждане на текста от историческия контекст или обезценяване на учението ѝ, или до отхвърляне на неговите твърдения за авторство.

Точка XIX

Ние потвърждаваме, че признаването на пълната власт, непогрешимостта и липсата на недостатъци на Библията **е от решаващо значение** за солидното разбиране на цялостта на християнската вяра. Освен това ние потвърждаваме, че такова признание трябва да доведе **до нарастващо съответствие** с образа на Христос.

Ние отричаме, че такова признание е нужно за спасението. Обаче, **ние освен това отричаме, че липсата на недостатъци може да бъде отхвърлена без от това да последват гибелни последици**, както за отделния човек, така и за църквата.

ИЗЛОЖЕНИЕ

Нашето разбиране за учението за безпогрешността трябва да бъде поставено в контекста на по-обширните учения на Библията относно самата нея. Това изложение взема предвид очертаването на учението, от което са извлечени нашето обобщаващо твърдение и точки.

Сътворение, Откровение и Вдъхновение

Триединният Бог, който формирал всички неща чрез Неговото съзидателно говорене и Който управлява всички неща чрез Своето слово на постановление, направил човечеството по Своя образ, за да живее в общуване с Него, според модела на вечното общуване в любовна свързаност вътре в Светата Троица. Като носител на Божия образ, човека трябвало **да чува Божието Слово, отправено към него и да отговаря с радостта на обожавашо подчинение.** Освен **Божие саморазкриване в сътвореният порядък в творението и поредицата на събитията в него**, хората от Адам до сега са получавали устни послания от Него, или пряко, като казани в Библията, или непряко във формата на част или всичко в самата Библия.

Когато Адам извършил грях, Създателят **не изоставил** човечеството да понесе финалното осъждане, **а обещал спасение** и започнал да разкрива Себе Си като Изкупител в една поредица от исторически събития, фокусирани в семейството на Авраам и достигнали връхната си точка в живота, смъртта, възкресението, сегашното небесно служение и обещаното връщане на Исус Христос. *(Коментар: Според Мат. 1:17, продължителността на периода да осъществяването на това обещание се равнява на 42 поколения. Д.Пр.)*

Вътре в този период, Бог от време на време изговарял специални думи на осъждане и милост, обещание и заповед към греховните човешки същества и така ги въвличал в заветно взаимоотношение на взаимно обвързване между Него и тях, в което Той ги благославял с дарове на благодат, а те Го благославяли с отговарящо обожание. Моисей, когото Бог използвал като посредник да занася думите Му при Неговите хора по време на Изхода, е поставен в началото на дълга редица от пророци, в чиито уста и писания Бог поставял думите Си, за да бъдат доставени на Израел. Божието намерение в тази последователност на съобщенията е било, да поддържа Своя завет, карайки хората Си да знаят името Му – т.е., природата Му и волята Му, както от поученията и намерението в настоящето, така и за бъдещето. Тази редица от пророчески говорители от Бога **стигнала до своя край в Исус Христос**, Божието vyplънено Слово, който Самият бил пророк **и повече от пророк**, но не и по-малко – и в апостолите и пророците от първото християнско поколение.

Когато Божието финално и върховно послание, Неговото Слово към света относно Исус Христос, е било изговорено и изяснено от хората в апостолската група, **последователността на разкритите послания престанала.** След този момент, църквата трябвало да живее и да знае Бога **чрез това, което Той вече е казал и го е казал завинаги.**

При Синай, Бог написал думите на Своя завет на каменни плочи, като Негово трайно свидетелство и за трайна достъпност, и **през периода на откровението**, съобщавано чрез пророците и апостолите, Той подбудил хората да пишат посланията, които им били дадени, заедно с прославящи записи на Неговите отношения с хората Му, плюс морални разсъждения за заветния живот и за начините на възхвала и молитва за заветна милост. Теологичната реалност на вдъхновението в създаването на Библейските документи, е в хармония с онова, което е казаното от пророците: **а въпреки** че личностите на хората, които са автори, са били изразени чрез това, което те са написали, **думите са били били потвърдени от Бога.** Следователно, **когато Библията казва нещо, всъщност Бог го казва;** властта е Негова, защото Той е всевишният Автор, който дава властта на Библията, чрез умовете и думите на избрани и подготвени хора, които свободно и с вяра са „*говорили от Бога, движени от Светия Дух*“ (2 Пет. 1:21). Светата Библия трябва да бъде признавана като Словото на Бога, **поради достойнството на нейният Божествен произход.**

Властта: Христос и Библията

Исус Христос, Божият Син, Който е превъплътеното Слово, нашият Пророк, Свещеник и Цар, е върховният Посредник на Божието общуване с човека, какъвто Той е от всички Божий дарове на благодатта. Откровението, което Той дава, е било **повече от устно**; Той разкрил Отца **чрез присъствието Си, както и с делата Си**. Но въпреки това, Неговите думи са извънредно важни; защото Той е бил Бог, Той е говорил от Отец и Неговите думи **ще съдят всички хора в последния ден**.

Като пророкуващ Месия, **Исус Христос е централна тема на Библията**. Старият Завет е гледал в бъдещето към Него; Новият Завет гледал назад към Неговото първо идване и напред към второто Му идване. Синоптичното Евангелие е Божествено вдъхновено и поради това е стандартен свидетел за Христос. Поради това **не е приемливо никое тълкувание, според което историческият Христос не е фокусна точка на Библията**. Към Светата Библия трябва да се отнасяме като към най-важното свидетелство Отец за превъплътеният Син.

Изглежда, че канонът на Стария Завет е бил утвърден по времето на Исус. По същият начин сега канонът на Новия Завет **е приключен**, тъй като никое **ново** апостолско свидетелство за историческия Христос **не може да бъде родено**. Никое ново откровение (което се различава от даденото от Духът съществуващо откровение) няма да ни бъде дадено, докато Христос не дойде отново. По принцип, канонът е бил създаден чрез Божие вдъхновение. **Сега е работа на църквата да разпознае канонът, който Бог е създал, а не да измисля свой собствен канон**.

Думата „канон“, означаваща **правило** или **стандарт**, е указание **за властта**, което означава – „**правото да управлява и да контролира**.“ В Християнството, властта принадлежи на Бога в Неговото откровение, което означава откровение, от една страна, Исус Христос, живото Слово и от друга страна – Светата Библия, написаното Слово. Властта на Христос и властта на Библията **са едно**. Като наш Пророк, Христос свидетелства, **че Библията не може да бъде разрушена**. Като наш Свещеник и Цар, Той отдал земния Си живот на изпълнението на Закона и Пророците, даже умирайки в подчинение на думите на пророчеството за Месията. **Така, както Той гледал, че Библията свидетелствала за Него и за Неговата власт, така и чрез Своето собствено подчинение на Библията, Той свидетелствал за нейната власт**. Така както Той се поклонил на инструкцията на Неговия Отец, дадена в Неговата Библия (нашия Стар Завет), така Той **изисква** и Неговите ученици да постъпват – не обаче изолирано, а в съгласие със свидетелството на апостолите за Него, което Той предприел да вдъхнови чрез Неговия дар на Светия Дух. Така и християните показват себе си верни слуги на техния Господ, като се покланят на Божията инструкция, дадена в пророчеството и в писанията на апостолите, които заедно съставляват нашата Библия.

Чрез взаимното свидетелстване за своята истинност, Христос и Библията се съединяват в единството, намирано във властта. Обясненият от Библията Исус и фокусираната в Христос и обявяващата Христос Библия **са едно** от това становище. Както от факта на вдъхновението **ние заключаваме, че това, което казва Библията, Бог го казва**, така и от разкритата връзка между Исус Христос и Библията, **ние можем по същия начин да заявим, че това, което Библията казва, Христос го казва**.

Непогрешимост, без недостатък, тълкувание

Светата Библия, както свидетелства вдъхновеното Божие Слово за Исус Христос, може основателно да бъде наричано непогрешимо и без недостатък. Отрицателните думи „непогрешима и без недостатък“ притежават специална стойност, защото те вярно охраняват важни позитивни истини.

Думата **непогрешима** показва качеството на никакво заблуждаване или че тя е заблудена и така охранява с категорични думи истината, **че Светата Библия е сигурно, здраво, безопасно и надеждно правило и водач** във всички неща.

По подобен начин, изразът **без недостатък** показва качеството да е защитена от всякаква лъжа или грешка и така охранява истината, **че Светата Библия е изцяло вярна и заслужаваща доверие във всички нейни твърдения**.

Ние заявяваме, че каноничната Библия трябва винаги да бъде тълкувана въз основата, че тя е непогрешима и е лишена от пропуски. Но в определянето на това, което наученият от Бога автор твърди във всеки откъс, ние трябва да обръщаме най-грижливо внимание на нейните твърдения и характер, като човешки продукт. Във вдъхновението Бог използва културата и условностите на обществената среда на Неговия автор, така и обществена среда, която Бог контролира в Своето суверенно провидение; **заблуждаващо е да имаме друга представа**.

Поради това, **към историята трябва да се отнасяме като към история; към поезията – като към поезия**; към хиперболата и метафората – като към хипербола и метафора, към обобщението и приближението – като към такива, каквито те са и т.н. Различията между буквалните условности в Библейските времена и в нашите времена **също трябва да бъдат вземани предвид**: тъй като, например, не хронологичното описание и неточното цитиране са били традиционни и приемливи, и не смушавали ничие очакване в онези дни, **ние не трябва да гледаме на тези неща като на грешки, когато ги намираме в писанията на авторите на Библията**.

Когато не очакваме пълна прецизност от конкретен вид или не се стремим към такава прецизност, **не е грешка, че не сме я постигнали**. Библията е лишена от пропуски **не в смисъла, че тя е абсолютно точна според съвременните стандарти**, а в смисъла да прави нейните твърдения **да са добри и постигащи тази мярка на фокусирана истина**, към която са се стремели нейните автори.

Истинността на Библията не е отричана чрез появата в нея на граматични нередности или правопис, на феноменални описания на природата, на сведения за лъжливи твърдения (напр., лъжите на Сатана) или на привидни несъответствия между два откъса. **Не е правилно да противопоставяме така нареченият „феномен“ на Библията с учението на Библията за себе си.**

Видимите несъответствия **не трябва да бъдат пренебрегвани**. Тяхното разрешаване, където то може да бъде убедително постигнато, ще подсили вярата ни и там, където засега няма никакво убедително решение, ние ще прославим значимо Бога, вярвайки в Неговото уверение, че Неговото Слово е истина, въпреки тези явления и чрез поддържане на нашата увереност, **че един ден ще бъде установено, че тези несъответствия са били илюзорни.**

Тъй като цялата Библия е продукт на неразделен Божий разум, тълкуването трябва да стои вътре в рамките на аналогията на Библията **и да се въздържа** от хипотези, които биха коригирали един откъс от Библията с друг откъс, независимо дали прави това в името на напредващо откровение или поради несъвършено осветляване на вдъхновения разум на автора.

Въпреки, че Светата Библия никъде не е културно обвързана в смисъла, че тя е учение, на което липсва универсалната обосновааност, понякога тя е повлияна от културата, чрез обичаите и общоприетите гледни точки на някой конкретен период, така че приложението на нейните принципи днес изискват извършването на друг вид действие.

Недоверие и критика

От времето на Ренесанса и по-точно от времето на Просветлението (*Коментар: Според различни изследователи, Ренесанса е от 14 до 17 век, а Просветлението – от 17 до 18 век. Д.Пр.*), представите за света са били създавани така, **че да включват недоверие и критика към основните християнски убеждения**. Такава представа е **агностицизмът**, (*Коментар: Агностицизмът е възглед, че съществуването на Бога е неизвестно и непознаваемо, понеже не е доказано с научни основания. Според него, човешкият разум не е в състояние да предостави достатъчно разумни основания, за да оправдае вярата, че Бог съществува или че Бог не съществува. По този начин науката се превръща в стандарт за познаването на Бога. А щом няма научни данни, няма знание както дали Бог съществува, така и дали Той не съществува. Д.Пр.*), който отрича, че Бог е познаваем. Такава представа е и **рационализмът**, който отрича, че Бог е разбираем; **идеализмът**, който отрича, че Бог се намира извън обсега на съзнанието, познанието и опита; и **екзистенциализмът**, който отрича участието на разума във взаимоотношенията на Бога с нас.

Когато тези не-библейски и анти-библейски се просмучат в познанията на хората на нивото на предположенията, както сега се случва, **вярното тълкуване на Библията става невъзможно.**

Предаване и Прежеждане

Тъй като Бог никъде не е обещавал непогрешимо предаване на Библията на хората, е нужно да потвърждаваме, **че само оригиналните текстове**, написани от авторите, са били вдъхновени и трябва да поддържаме нужното ниво критично отношение към текста, като средство за откриване на всяка неволна грешка, която може да е проникнала в текст, а в процеса на неговото предаване. Правилото в това умение е, че когато текста на иврит и на гръцки изглежда, че е удивително добре запазен, тогава ние щедро го потвърждаваме, с Уестминстърското изповядане, единственото провидение на Бога на тази тема и обявяваме, **че властта на Библията по никакъв начин не е изложена на опасност от факта, че копията, които ние произвеждаме не са напълно лишени от грешка.**

По подобен начин, **нико един превод е или може да бъде съвършен** и всички преводи са една допълнителна стъпка на отдалечаване от оригиналния текст. Въпреки това, правилото на науката на езикознанието е, че поне говорещите английски християни, са най-добре обслужени в наше време **с множество** прекрасни преводи и няма никаква причина за притеснение да стигнем до извода, **че истинското Божие Слово е на тяхно разположение.**

Наистина, с оглед на честото повторение в Библията на основните неща, с които тя се занимава, а също и с постоянното свидетелство на Светия Дух за и навсякъде в Словото, нито един сериозен превод на Светата Библия няма да унищожи така нейния смисъл, че тя е неспособна да направи читателя си **„мъдр за спасение чрез вяра в Христос Исус“** (2Тим. 3:15).

Непогрешимост и власт

В нашето потвърждаване на властта на Библията, като включващо нейната цялостна истинност, ние осъзнато заставаме с Христос и апостолите Му, както и с цялата Библия, и с главното течение на църковната история, от първите ѝ дни до сега. Ние сме загрижени за нехайният, небрежен и привидно неразумен начин, по който **вяра от толкова значима важност** беше изоставена от толкова много хора в нашето време.

Загрижени сме също, **че това огромно и гибелно объркване е последица от спирането ни да**

поддържа пълната вяра в Библията, чиято власт човека уверява, че признава. Резултатът от правенето на тази стъпка (т.е. от спирането на поддържането на пълната вяра в Библията Д.Пр.) предизвиква загуба на нейната власт и това, което сега притежава власт, е Библия, принижена в съдържанието си според изискванията на критичните разсъждения на човека и по принцип е съкратима още повече, след като веднъж човека е започнал това съкращаване. (Коментар: *Апетитът идва с яденето. Д.Пр.*) Това означава, че в основата си, независимият разум сега притежава властта, когато се противопоставя на Библейското учение. Ако това не е се вижда и ако още от древността основните евангелски умения все още се поддържат, хората, отричащи пълната истинност на Библията могат да твърдят, че са евангелисти, докато всъщност те са се придвижили от евангелският принцип на знанието към неустойчивият и променлив субективизъм и ще им бъде много трудно да не продължат още по-нататък в тази посока.

Ние потвърждаваме, че това, което казва Библията – Бог го казва. Нека Той да бъде прославян! Амин и Амин.

Глава 1

Библията и властта

Чикагското изявление за Библейската непогрешимост правилно потвърждава, че „властта на Библията е ключовата тема за християнската църква в тази и всяка епоха.“ Но както показва Чикагското изявление, властта не може да бъде запазена в условията на изолация. Властта на Библията се основава на факта, че тя е написаното Божие Слово. Понеже Библията е Божието Слово и понеже Богът в Библията е истина и говори истина, властта на Библията е свързана с непогрешимостта. Ако Библията е Божието Слово и ако Бог е Богът на истината, тогава Библията задължително трябва да е безпогрешна – не само в някои нейни части, както казват някои съвременни теолози, а изцяло, както е казвала църквата през по-голямата част от вековната си история.

Някои от думите, използвани в обсъжданията за властта и непогрешимостта на Библията са специфични и се срещат в Чикагското изявление, но не е трудно да бъде разбрано тяхното значение. Те могат да бъдат усвоени (и учението за непогрешимостта да бъде по-добре разбрано) чрез малко четене и изучаване.

Настоящият коментар на Чикагското изявление се опитва да предостави такъв материал за 19-те Точки на потвърждаване и отхвърляне, които формират сърцевината на този документ. Пълният текст на Изявлението се появява като допълнение.

Точка I: Власт

Ние потвърждаваме, че Светата Библия трябва да бъде приемана като властно Божие Слово. Ние отричаме, че Библията получава властта си от църквата, традицията, или някой друг източник.

Първата точка на Чикагското Изявление е създадена, да установи степента на властта, която трябва да бъде отдадена на Библията. Тази точка, както и Точка II, показва ясно, че твърдението е Протестантско. Въпреки, че Римокатолическата църква последователно в историята си е поддържала високо мнение за вдъхновението на Светата Библия, там остава неразрешеният проблема за уникалността и достатъчността на библейската власт за църквата. Римокатолическата църква е поставила традицията на църквата на едно и също ниво на власт като Библията и вследствие на това, традицията става източник на откровение, извън обсега на Библията.

Римокатолическата църква постоянно е твърдяла, че понеже църквата е установила обема и обхвата на канона на Новия Завет и на Стария Завет, има убедителен смисъл в който, властта на Библията е подчинена на и зависи от одобрението на църквата. Тези теми на взаимоотношение между църквата и канона, както и въпроса за многото източници на специално откровение, са имани предвид при изработването на Точка I и Точка II.

В първоначалните чернови варианти на Точка I, обхвата на канона беше определен ясно да включва 66-те канонически книги, които са били основани и приети в контекста на повечето Протестантски издания на Библията. По време на обсъждането сред участниците в конференцията и поради исканията към Комисия за изработване на черновата на Изявлението, имаше значимо становище за задраскване на “66-те канонически книги“ от първоначалните чернови варианти. Това се дължеше на известно разногласие вътре в Християнството относно броят на книгите, които трябва да бъдат включени в канона. Например, Етиопската църква е включила в канона и други книги освен 66-те книги. Окончателният вариант потвърждава просто, че Светите Писания трябва да бъдат приемани като властното Божие Слово. За огромното мнозинство от Протестанти, заглавието „Свята Библия“ е ясна препратка към 66-те канонически книги, но окончателният вариант остави място за онези, които имат различно мнение относно въпроса за

канона, **за да могат тези участници в Конференцията да участват в изповядането на природата на Библията.** Специфичният въпрос за броят на книгите, съдържащи се в канона, **е оставен отворен в това Изявление.**

Въпросът за обхвата на канона, т.е. за броят на книгите, които съставляват нашата Библия, може да обърка много хора, особено тези, които са привикнали към брой на книгите, ясно определен от техните църковни деноминации. Някои от участниците твърдяха, че ако човек се съмнява, дали някоя книга е каноническа, това е признак, че този човек не вярва в Божествено вдъхновената Библия. Може би най-ясната илюстрация за това е историята, идваща от живота на Мартин Лутер, който в един етап от неговото служение имал силни възражения относно включването на Посланието на Яков в канона на Новия Завет. Въпреки, че е пределно ясно, че Лутер е вярвал във вдъхновената Библия, той имал въпроси относно това, дали тази конкретна книга трябва да бъде включена във вдъхновената Библия. Няколко теолози се опитали да използват оспорването на Лутер на Посланието на Яков, за да отрекат, че Лутер е вярвал във вдъхновението.

Много важно е да разберем **различието** между въпроса **за обхвата** на канона и въпроса **за вдъхновението** на книгите, които са признати като включени в канона. Иначе казано, **природата на Библията** и **обема на Библията** са две различни неща, **които не трябва да бъдат обърквани.**

Ключова дума в потвърждаващата част на Точка I е думата „**приемана.**“ В първоначалният чернови вариант се казваше, че Библията трябва да бъде приета от църквата. Фразата „от църквата“ беше премахната, защото е ясно, че Божието Слово в Светата Библия трябва да бъде прието не само от църквата, но и от всеки вярващ християнин. **Думата „приета“ има историческо значение.** В църковните съвети, които са разглеждали въпроса на канона, е била използвана латинската дума *gescriptus* („ние приемаме“); чрез нея съветите са казвали „ние приемаме“ различни книги да бъдат включени в канона. Чрез употребата на думата „приемаме“, църквата пояснявала, че това не е обявяване (на църквата), че определени книги притежават власт, **поради собствената си власт, а че просто се признава, че Божието Слово, е Божие Слово.** Чрез употребата на думата „приета“, бащите на църквата **изразяват готовността си да се подчинят** на това, **което те вече считали, че е Божието Слово.** Следователно, всяка идея, **че църквата създава Библията** или че църквата е по-висша от Библията, **е отричана от онези (бащите на църквата), които са написали канона.**

Ако някое двусмислие относно отношението на Библията към църквата все още остава в потвърждението на Точка I, то е премахнато в последващото отричане: **Библията получава своята власт от Бога, а не от църквата** или от някои друг човешки източник.

Точка II: Библия и традиция

Ние потвърждаваме, че Библията е най-висшата написана норма, чрез която Бог привързва съвестта на хората и че властта на църквата се подчинява на властта на Библията. Ние отричаме, че кредата, съветите или декларациите на църквата имат по-голяма или равна власт с властта на Библията.

Точка II в Чикагското изявление подсилва Точка I и навлиза в по-подробно разглеждане на същите теми, разглеждани в нея. Точка II разглежда Протестантския принцип „*sola Scriptura*“ – „**само Библията.**“ който говори **за уникалната власт на Библията да обвързва съвестта на хората.** Потвърждаването в Точка II говори за Библията като „най-висшата написана норма.“ На Конференцията имаше продължително обсъждане относно думата „най-висшата“; алтернативни думи, като „най-последна“ и „единствена“ бяха предлагани и впоследствие премахнати от текста. Този въпрос е свързан с факта, че и други написани документи са важни за живота на църквата. Например, кредата на църквата и изповяданията формират основата на присъединяването и единението на вяра в много различни християнски деноминации и общества. Такива кредата и изповяданията притежават един вид нормативна власт вътре в дадена християнска църква и имат ефекта на обвързване на съвестите в рамките на конкретен контекст. Но за Протестантите е характерна склонността да разпознават, че всички тези кредата и изповяданията са склонни да грешат и не могат изцяло и окончателно да обвържат съвестта на отделният вярващ.

Единствено Божието Слово притежава този вид власт, която може завинаги да обвърже съвестта на хората. Поради това, въпреки че точките в Изявлението признават, че има и други писмени норми, признати от различни християнски църкви, дотам, докъдето те са истина, тези написани норми се различават **и са подчинени на върховната написана норма, която е Библията.**

Отричането ясно обяснява, че нито едно църковно кредо, съвет или декларация **не притежава власт,** която е по-висша или равна на властта на Библията. Отново, всяка идея, че традицията или служителите на църквата имат власт, която е равна на властта на Библията, **е отричана чрез това изявление.** Въпросът за християнското подчинение на властта на структури, различни от Библията, беше предмет на огромно обсъждане във връзка с тази Точка. Например, самата Библия ни съветва да се подчиняваме на гражданските съдии. Ние със сигурност сме готови да се подчиним на изповяданията на нашата собствена църква и на избраните ръководни органи на нашата църква. Но стремежът на тази Точка е да покаже, че

каквито и по-нисша власти да съществуват, те никога не притежават властта на Самият Бог. **Бог и единствено Бог има истинската власт. Тази истинска власт е дадена на Библията, понеже тя е Божието Слово.**

Различни християнски църкви са дефинирали разширения на гражданската власти и на властта на църквата по различни начини. Например, в Реформираните църкви, властта на църквата е разглеждана като пасторска и декларативна, а не като върховна и присъща.

Бог и единствено Бог притежава абсолютното право да обвърже съвестите на хората. **Нашите съвести са законно обвързани към по-нисшите власти, единствено когато те са в хармония с Божието Слово.**

Глава 2

Библията и откровението

Следващите три Точки от Чикагското Изявление се занимават с откровението. Точка III определя това, което имаме предвид ние, когато казваме, **че Библията е откровение, а не просто свидетелство на откровение**, както твърдят неправославните теолози. Точка IV разглежда употребата на човешкия език като средство за съобщаване и обясняване на Божието откровение. Точка V отбелязва начинът, по който се разкрива откровението на Бога, напредвайки стъпка по стъпка в Библията, **така че всеки следващ текст обяснява по-пълно предишния текст.**

В тези Точки, рамките на изложението се стремят да защитават против всяка идея, която **би принизила** уникалната природа на Библията като Божие написано откровение **или отрекла** нейното учение в някои негови части, позовавайки се на други части.

Точка III: Откровение

Ние твърдим, че написаното Слово в неговата цялост, е откровение, дадено от Бога. Ние отричаме, че Библията е просто свидетелство за откровението или че то се превръща в откровение в преживяването, или че валидността на това откровение зависи от реакциите на хората за неговата валидност.

Както потвърждението, така и отричането на Точка III се занимават с дискусияния въпрос за обективния характер на Божието откровение в Библията. През 20-я век имаше голямо обсъждане на тази тема, по-конкретно с появата на така наречената диалектическа или неоортодоксална теология. Тази теология се стреми да популяризира една „динамична“ гледна точка за Библията, която разглежда властта на Библията като действаща в динамично взаимоотношение на Словото и чувайки Словото. **Няколко теолози отричаха, че Библията, в и сама по себе си, е обективно откровение.** Те поддържаха представата, **че откровението не се случва, докато няма вътрешен, субективен човешки отговор на това Слово.**

Учени като Емил Брунер (1889-1966 – швейцарски реформирани теолог, близък с Карл Барт), например, настояваше, **че самата Библия не е откровение, а е само свидетелство за откровението, което се намира в Христос.** Стана модерно в някои кръгове да се твърди, **че специалното откровение е въплътено единствено в Христос** и че да се приема, че Библията е обективно откровение, би било означавало да се намалява уникалността на личността на Христос, Словото, направено плът.

Духът на тези Точки е **да се противопостави на разграничението** между откровението, което ни е дадено **в личността на Христос обективно** (т.е. - видимо, ясно и фактически. Д.Пр) и **откровението**, което ни е дадено също обективно **в написаното Божие Слово.** Тук Библията не е разглеждана просто като подтик към откровение, **а е самото откровение.** Ако Библията е написаното Божие Слово и нейното съдържание произлиза от Бога, **тогава нейното съдържание трябва да бъде считано, че е откровение.** Тук откровението трябва да бъде разглеждано като „условно.“ То е условно, не защото Библията е написана в стилът на логическите уравнения или на аналитичните формули. То е условно, **защото то съобщава истина, която може да бъде разбрана като условие.**

В потвържденията на Точка III са важни думите „в неговата цялост.“ (това е условието. Д.Пр.). Има хора, които са твърдели, че **на едни или друго място, на специални места** Библията съдържа откровение, но е задача на вярващият индивидуално или църквата общо, да отдели тези части от Библията, които са откровения, от другите части, **които не се откровения.** По подразбиране, Точка III **отрича** такова разглеждане на Библията чрез потвърждаването, **че цялата Библия, цялото ѝ съдържание, трябва да бъде приемано като Божие откровение.** (Това е задължителното условие за правилното разбиране на Библията. Д.Пр.)

Отричането в Точка III подсилва обективността на откровението в Библията и поддържа, **че валидността на това откровение не се основава върху отговорите на хората.** Истината на Библията **не**

зависи по никакъв начин от това, **дали човек вярва в истината**.

Основният подтик на Точка III е да обяви с увереност, че съдържанието на Библията не е резултат от човешко въображение или от умно изработени философски мнения, а то отразява Божието суверенно откриване относно Себе си и относно всички неща, които са докоснати от Библията. Следователно, **Библията възплъщава истина**, която идва при нас **отвъд обсега на нашите собствени способности**. Тя идва от Самият Бог.

Точка IV: Човешкият език

Ние потвърждаваме, че Бог, който е направил човечеството по Своя образ, е използвал езика като средство за откровение. Ние **отричаме**, че човешкият език е толкова ограничен чрез нашата човешка ограниченост и че той неоснователно е считан, че е средство за Божествено откровение. Освен това, ние **отричаме**, че извращението на човешката култура и език чрез греха е попречило на Божията работа на вдъхновението.

Една от най-значимите атаки срещу непогрешимостта на Библията през 20-я век **се основаваше на ограниченията на човешкия език**. Тъй като Библията е написана от човешки автори, отново и отново се появяваше въпроса дали тази човешка замесеност, чрез природа на хората като творения, няма неизбежно да направи Библията да е нещо по-малко от непогрешна. Понеже хората не са безпогрешни и са склонни да грешат, от това не е ли логично да следва, че всяко нещо, написано от човека трябва да е грешно? На този въпрос **ние отговаряме**, че безгрешността **не е неизбежно** съпътстващо обстоятелство на човешката природа. Преди Грехопадението Адам не е притежавал склонността да греша, и Христос, въпреки че е бил изцяло човек, никога не извършил грях.

След Грехопадението е всеобща склонността на хората да грешат. **Обаче ние отричаме, че е задължително хората да грешат винаги и във всичко**, което те казват или пишат, даже когато то не е свързано с вдъхновението.

Поради Божието вдъхновение и надзираването на Светия Дух по време на даването на Светата Библия, текстовете на Библията са освободени от нормалните склонности и предразположения на грешните хора да изопачат истината. Въпреки, че нашият език и особено нашият език за Бога, никога не е разбираем и изчерпателен в способността си да обхване вечните истини, **въпреки това той е достатъчно способен да ни даде истина, в която няма лъжа**. Например, ако ние кажем, че Чикаго е град в щата Илинойс, **истината, съдържаща се в това твърдение изобщо не е пълна и изчерпателна**. Това означава, че всичко, което би могло да бъде разбрано за природата, размера и обхвата на град Чикаго не е било знаено от авторите на това твърдение. (*Коментар: Информация за Чикаго: население: 2 750 000 души, третия по големина град в САЩ, разположен на брега на езерото Мичиган. Основан през 1837, сега е силно развит икономически район. БВП на този град се равнява на половината от БВП на цяла Русия! 100 000 българи живеят там. Д.Пр.*) За сравнение, ако Бог беше направил изречението „Чикаго е град в щата Илинойс,“ в Неговия ум щеше да се намира цялата информация за всичко, свързано с Чикаго и Илинойс. Но въпреки това, фактът, че Бог е направил изречението „Чикаго е град в щата Илинойс,“ **нямаше да направи това изречение само по себе си** да е повече или по-малко истина, отколкото, ако то беше направено от човек.

Въпреки, че ние признаваме, че човешкият език е ограничен чрез природата на хората като творения, **ние не позволяваме** заключението, че човешкият език **задължително трябва да е фалшифициращ истината**. Ако беше счтено, че човешкият език вътрешно, по природата си, е неспособен вярно да съобщи откровението, **тогава нямаше да има никакво възможно средство, чрез което Бог би могъл да разкрие нещо за Себе си пред нас в устна форма**. Обаче, тъй като Библията ни учи, че човека е създаден по образа на Бога и че има някакъв вид прилика между човека и Бога, **комуникацията между човека и Бога е възможна**. Възможността за такава комуникация **е вградена в сътворението от Самият Бог**.

Относно твърдението, че човешкият език е толкова ограничен, че е неспособен задоволително да предаде откровението, особено с оглед на последиците от греха върху нашата човешка култура и език, ние трябва да кажем, че въпреки, че грехопадението на човека ни прави виновни пред Божия съд и въпреки, че всички хора са измамници (Пс. 116:11), **от това не е задължително да следва, че всички хора лъжат през цялото време**. Въпреки, че всички ние, в едно или друго време лъжем, това не означава, че ние винаги лъжем, когато говорим. Човешката склонност към корупция и фалшивост е точно това, което ние вярваме, че трябва да победим **чрез Божието вдъхновение и участие в подготовката на Светата Библия**. Поради това ние считаме, **че скептицизмът** относно Библейската цялостност, основаващ се по подразбиране, относно способността или неспособността на човешкото говорене, **е необоснован**.

Точка V: Нарастващо откровение

Ние потвърждаваме, че Божието откровение в Светата Библия е нарастващо. Ние отричаме, че някое по-късно откровение, което може да изпълни по-ранно откровение, може някога да го коригира или да му противоречи. Освен това ние отричаме, че някакво друго нормативно откровение ни е било дадено.

след завършването на книгите на Новия Завет.

Темите в становището на Точка V са от огромна важност за живота на църквата и понякога са много объркващи. Потвърждаването е просто признаване, че вътре в самата Библия има нарастващо откровение. Не всички неща, което са били разкрити от Бога в целостта на Библията, са намерени, например, в книгата Битие. Голяма част от съдържанието на Божията изкупителна дейност е загатнато в тази книга частично и за тази дейност е говорено по неясни начини в началните части на Стария Завет. Но в целия Стар Завет, съдържанието на Божието откриване е разширявано и накрая то достига своята пълнота в Новия Завет. Това е смисълът, влаган в израза „напредващо откровение,“ в този контекст, че откровението вътре в Библията се разгръща по един все по-задълбочаващ се и все по-разширяващ се начин.

Отричането изяснява, че такъв напредък и разширение на откровението не отрича или противоречи на откровението, което е било дадено по-рано. Въпреки, че някои предписания, които са били задължителни за хората във времето на Стария Завет, вече не са задължителни в Новия Завет, това не означава, че те са били прекъснати, защото са били сгрешени и сега Бог е коригирал онова, което в миналото одобрявал, а че някои практики, които са били в съответствие с изпълнението на дейностите на Стария Завет са несъвместими за вярващият в Новия Завет или че по-ранното откровение може да е изоставено в светлината на по-новото откровение. Библията трябва да бъде разглеждана като свята книга, в която Стария Завет ни помага да разберем Новия Завет и Новият Завет хвърля значителна светлина върху Стария Завет.

Въпреки, че напредъка на откровението е признаван, този напредък не трябва да бъде разбран като разрешение да се отнасяме небрежно към някои части от Библията, противопоставяйки една черта на откровението против друга черта в рамките на самата Библия. Съгласуваността, свързаността и последователността на Библията не е увреждана чрез нарастващото откровение вътре в нея.

Второто отричане твърди, никакво друго нормативно откровение не е било дадено на църквата след завършването на канона на Новия Завет. Това не означава, че Бог Светия Дух е престанал да работи или че днес Той не води хората Си. Част от затруднението е, че теологичните думи са използвани по различни начини в различните християнски деноминации. Например, това, което една деноминация може да нарече „откровение“, друга деноминация може да го нарече „просветление.“ Поради това, квалифициращата дума „норматив“ е важна за разбирането на второто отричане. Това означава, че никакво ново откровение не ни е било дадено след първия век на новата ера, което да заслужава да бъде включено в канона на Светата Библия. Личните насоки, ръководенето или откровенията, както някои хора могат да ги наричат - не трябва да бъдат считани, че имат силата или властта на Светата Библия.

Глава 3

Библията и Божието вдъхновение

Вдъхновението е начинът, чрез който Бог ни дава Словото Си чрез човешки автори, но не е напълно разбрано как Той е направил това. В тази част, рамките на Точките на потвърждаването и отхвърлянето категорично отричат възможността да бъде разбран начинът на вдъхновяването. Но те потвърждават, както прави и самата Библия (2Тим. 3:16), че Библията е продукт на Божие вдъхновение и че Божията работа е била разширена чрез човешките автори, за да достигне до всяка глава и даже до всяка дума в оригиналните документи. Процесът на вдъхновението не превръща авторите на Библията в автомати, защото техните книги разкриват различия в речника, стила и в други неща. Обаче, вдъхновението превъзмогнало всяка склонност да грешат, която авторите може да са имали, в резултат на което думите, които те са написали са били точно това, което Бог, божественият Автор, е планирал ние да притежаваме.

Точка VI: Устно абсолютно вдъхновение

Ние потвърждаваме, че цялата Библия и всичките ѝ части, чак до самите думи на оригинала, са били дадени от Божие вдъхновение.

Ние отричаме, че вдъхновението на Библията може правилно да бъде потвърждавано, че се отнася най-общо за цялата Библия, но да не се отнася за нейните части, или да се отнася за някои нейни части, но не и за цялата Библия.

Точка VI се занимава с учението за устното абсолютно вдъхновение. „Абсолютно“ вдъхновение означава, че цялата Библия ни е дадена чрез божествено вдъхновение. Тъй като някои хора твърдели, че цялата Библия ни е дадена чрез вдъхновение, но някои части от цялото не са от божествено вдъхновение, ние говорим за оригинала на Библията – който не започва от проникновения на хора, а идва от Самия Бог.

В потвърждаващата част на Точка VI ние четем фразата „*чак до самите думи на оригинала.*“ Частта

от тази фраза „чак до самите думи“ се отнася **до обхвата** на вдъхновението, а думите „на оригинала“ показват, че даже самите саморъчните подписи на оригиналите, са били вдъхновени. Ограниченията на вдъхновението до саморъчните подписи на оригиналите са обяснени по-подробно в Точка X, въпреки че е ясно в тази точка, че устното вдъхновение на Библията се отнася за оригиналните ръкописи.

Фактът, че Точка VI говори за божествено вдъхновение, достигащо чак до самите думи на оригинала, може да призове в умовете на някои хора представата, че Бог е диктувал думите на Библията. Често е казвано, че учението за устното абсолютно вдъхновение носи подразбирането за теория за диктуването на вдъхновението. **В тази точка изобщо не се споменава за такава теория, нито тя е била подразбирана.** Всъщност, в Точка VII, рамките на твърдението **отричат** теорията, че Бог е диктувал текста на Библията.

Темата за диктуването е създавала проблеми в историята на църквата. По време на Събора в Трент през 16-я век, Римо-католическата църква използвала думата „диктувайки“, относно работата на Светия Дух в даването на древните текстове. В Протестантския лагер, Джон Калвин казвал, че авторите на Библията са били преписвачи или секретари. В добавка към това е факта, че някои части на Библията изглеждат като че са били дадени чрез някаква форма на диктуване, каквито са Десетте Заповеди. В сегашната епоха, диктуването отнема нашите човешки литературни стилове, избирането на думите и т.н. Тази точка няма намерение да внушава такъв метод на вдъхновение, който би анулирал или увредил литературните стилове на отделните автори на Библейските книги. Смесът в който, например, Калвин говорил за секретари и в който даже Събора в Трент говорил за диктуване, едва ли би изисквал да прилича на съвременните методи на диктуване, с ползването на усъвършенствани апарати и методи. Контекстът, в който тези думи са използвани в миналото, притежава специална препратка към факта, че вдъхновението показва някаква аналогия на човек, изработващ послание заедно със своя секретар. Аналогията насочва към въпроса за произхода на посланието. В учението за вдъхновението, **залогът в спора е истината, че посланието идва от Бога, а не от хората.**

Чикагското Изявление представя начина на вдъхновението **като мистерия** (Точка VII). Вдъхновението, както е използвано тук, **включва в себе си Божие надзираване, което предпазва авторите от употребата на думи**, които биха фалшифицирали или деформирали посланието на Библията. По този начин, от една страна, твърдението потвърждава, че Божието надзираване и вдъхновение на Библията достига чак до самите думи, и от друга страна, отрича, че Бог е отменил въздействието върху личностите на авторите **в техния избор на използваните думи, за да изразят откритата истина.**

Евангелските християни **избягват представата**, че авторите на Библията са били пасивни инструменти, подобни на писалки в ръцете на Бога, но същевременно те **потвърждават, че окончателният резултат от процеса на вдъхновението е същият.** Калвин, например, казва, **че ние трябва да четем Библията така, както бихме слушали Бог да ни изговаря нейното послание.** Иначе казано, написаната Библия притежава същата власт, каквато би имало Божието изговаряне на нейните думи. (*Institutes of the Christian Religion, 1.7.1*). Това не означава, че Калвин е вярвал или поучавал, че Бог всъщност гласно е изрекъл думите. **Ние не знаем процесът, чрез който е била дадена вдъхновената Библия.** Но поради вдъхновението, не е важно как Бог е извършил това, **но всяка дума на Библията притежава силата на Божията власт.**

Точка VII: Вдъхновение

Ние потвърждаваме, че вдъхновението е било работа, в която Бог, с Неговия Дух, чрез човешки автори, ни е дал Словото Си. Произходът на Библията е Божий. Начинът на Божието откровение остава до голяма степен тайна за нас.

Ние отричаме, че вдъхновението може да бъде принижено до нивото на човешка проникателност или до най-висшите състояния на съзнание от някакъв вид.

Точка VII обяснява по-подробно това, което е подсказано в Точка VI. Тук се говори ясно за човешките автори на текста. **Човешките автори са описани като инструментите**, чрез които Божието Слово идва при нас. Класически, Светата Библия е била наричана Verbum Dei (на латински) – **Словото на Бога** или даже vox Dei, (на латински) – **гласът на Бога.** Същевременно, Светата Библия идва при нас като думи на хора. Иначе казано, има едно **човешко представителство**, чрез което Божието Слово е съобщавано, **но произходът на Библията е божествен.**

Тук рамките на документа имат предвид основното значение на думата theopneustos в 2Тим. 3:16, дума, която често пъти е превеждана като „**боговдъхновен.**“ Theopneustos буквално означава „**издишан от Бога**“; то има основното препращане към Божието издишане на Словото си, а не издишване на някакъв вид влияние върху човешките автори. Следователно, **издишването** е по-точната дума от **вдишването**, по отношение на произхода на Библията. Но ние използваме думата „вдъхновение“, за да обхванем целия процес, чрез който Словото идва при нас. Първоначално то идва от устата на Бога (говорейки, разбира се, метафорично). От неговия произход от Бога, то е пренасяно чрез посредничество на човешки автори, под Божието ръководство и надзор. Следващата стъпка в процеса на съобщаването е разбирането (схващането)

от хората на Божието послание. Тази Точка VII категорично казва, **че точният начин, чрез който Бог е извършил вдъхновението, остава мистерия**. Чикагското Изявление не прави никакъв опит да дефинира начинът, по който е извършено Божието вдъхновение или даже да предположи, че този начин ни е познат.

Думата вдъхновение може да бъде и е била използвана в английския език, за да се отнася за моменти на проникателност на гениално ниво, за напрегнати състояния на мисленето или за възвишени актове на човешко постижение. Ние говорим за вдъхновена поезия и по този начин казваме, че авторът е постигнал извънредно ниво на мисленето и на интелигентността. Има човешки нива на вдъхновение, изявявани в героични постъпки, интелигентни проникновения и напрегнати състояния на мисленето. **Но не това се има предвид, когато се употребява думата „вдъхновение“ в теологията**. Чикагското Изявление пояснява, че нещо, надвишаващо всички познати човешки състояния на вдъхновение, нещо, в което работи силата и надзора на Бога. Следователно, Изявлението ни казва, че Библията, въпреки е човешка книга, доколкото е написана от човешки автори, **нейната човечност е надмината** от достойнството на нейния божествен произход и вдъхновение.

Точка VIII: Човешки автори

Ние потвърждаваме, че Бог, в работата Си на вдъхновение, е използвал определени личности и литературни стилове на автори, които Той е избрал и подготвил.

Ние отричаме, че Бог, правейки тези автори да използват самите думи, които Той е избрал, е анулирал техните лични качества.

Точка VIII повтаря, че Божията работа на вдъхновението **не отменя** човечността на човешките автори, които Той е използвал за постигането на намерението Си. Авторите на Библията са били избрани и подготвени от Бога за изпълнението на тяхната свята задача. Какъвто и да е бил процесът на вдъхновението, той не отменил личностните им черти, когато те писали. Въпреки, че не е казано толкова директно, **тази точка отрича всякакъв вид механично вдъхновение**. Механичното вдъхновение би принизило човешките автори до нивото на автомати, на роботи, приличащи на машини. Анализът на Библията показва ясно различията в личностните особености и на стиловете на писането на авторите. Например, стилът на Лука е очевидно различен от стилът на Матей. Литературната структура, намираща се в текста на Даниил се различава от структурата, например, от структурата на текста на Яков.

Авторите, които са евреи, имат склонността да пишат в староеврейски стил, а авторите, които произлизат от гръцката култура, имат склонността да пишат в гръцки стил. Но Бог направил да е възможно Неговата истина да бъде съобщавана по един вдъхновен начин, същевременно използвайки различния произход, личностните особености и литературните стилове на тези различни автори. По този начин чрез вдъхновението **били отменени не личностните особености, стилове или литературни методи, а човешката склонност към извращаване, фалшифициране или правене на грешки**.

Глава 4

Библията и непогрешимостта

Точките IX до XIII се занимават с темата, която най-много ни интересува сега: непогрешимостта. Те се стремят да дефинират термините и да отговорят на основните въпроси, които са зададени:

- Ако Библията е дошла при нас чрез човешки автори, което предишните точки признават и ако е естествено хората да грешат, което всички хора признават, не е ли задължително Библията да е грешна?

- От друга страна, ако в нея няма грешки, все още ли е достоверно, че тя е написана от хора?

- Тъй като непогрешимостта се отнася правилно само до оригиналните ръкописи, т.е. до собственооръчно подписаните текстове и тъй като ние не разполагаме тези оригинални текстове, не е ли необосновано твърдението за непогрешимостта?

- Непогрешимостта не се ли отнася само за документи, които не съществуват и чиято непогрешимост не може да бъде удостоверена?

- Защо не може непогрешимостта да се отнася само за тези части от Библията, които се занимават със спасението, но тя да не се отнася за онези части, които се занимават с историята, науката и други „маловажни“ и „несъществени“ неща?

Точка IX: непогрешимост

Ние потвърждаваме, че вдъхновението, въпреки че не удостоверява всезнанието, гарантира вярното и заслужаващо доверието изказване на всички неща, които авторите на Библията са били подтикнати да кажат или напишат.

Ние отричаме, че ограничеността на качествата или греховността тези автори, поради необходимост или от нещо друго, е внесло изопачаване или лъжа в Божието Слово.

Потвърждението в Точка IX показва, че вдъхновението гарантира, че текстовете на Библията са истина и на тях може да се вярва. Това означава, че те не са фалшиви или измамни в това, което съобщават.

Така, както постъпихме с ограниченията на човешкия език в Точка VI, така сега ние имаме затруднение със съобщаването на истината чрез създания, които не са всезнаещи. **Едно нещо е Бог да удостовери непогрешимостта на текстовете, а съвсем друго нещо е да удостовери всезнанието на авторите.** Всезнанието и непогрешимостта трябва ясно да бъдат разграничавани едно от друго. Въпреки, че те се съединяват в Бога, но в човека те се различават. **Всезнанието се отнася за обсега на познанието** на личността, **а непогрешимостта се отнася за надеждността** на твърденията му.

Онзи, който знае по-добре, може да направи измамливо твърдение, ако намерението му е да измами. И обратното, **човек, който има ограничено знание, може да направи непогрешими твърдения, ако може да бъде гарантирано, че те са изцяло надеждни.** (Коментар: Следователно е много по-разумно човека да има, макар и ограничено знание, но то да е гарантирана истина, отколкото главата му да е пълна с океан от измамливи идеи и представи, от които има само вреда. Д.Пр.) Поради това ние казваме, че въпреки, че Библейските текстове са вдъхновени, **това не подсказва**, че авторите са знаели всичко, което е трябвало да знаят или че самите те са били безпогрешни. Знанието, което те съобщават не е всеобхватно, но е истина и е заслужаващо да му се доверим за това, което то твърди.

Отричането на Точка IX отхвърля възможността вероятната склонност на авторите, като ограничени и греховни същества, да внесе изопачаване или лъжа в Божието Слово.

Тази тема беше обсъдена и в Точка IV. Но тук, в Точка IX се отговаря на повтарящото се обвинение, че учението за устното вдъхновение или изповядането на непогрешимостта на Библията, носи със себе си „отенък на гледната точка на Докетизма.“ Докетизмът представя особено извратено становище за Исус. В ранните години на християнската църква е имало хора, обикновено свързани с учението на Гностицизма, **които вярвали**, че Исус всъщност **не е имал човешка природа или човешко тяло.** Те твърдели, че Той само изглеждал, че има физическо тяло. Името на ереста Докетизъм произлиза от гръцката дума *dokeo*, която означава „**да изглеждам, да мисля, да се явява.**“ Онези, които отричали реалността на превъплъщението и твърдели, че Исус имал някакъв вид илюзорно тяло, са били обвинявани за тази ерес. В по-усъвършенстван смисъл, Докетизма стигнал дотам, че използвал всяка грешка, за да говори за истинските ограничения на човешката природа на Исус.

Обвинението в Библейски докетизъм, отправяно против защитниците на непогрешимостта, било отправяно най-вече от Карл Барт. Той ни обвинява, че се придържаме към представа за вдъхновението, в което истинската човечност на авторите на Библията е унищожена от нахлуването на Божията характерна черта на непогрешимостта. Според Барт е основополагащо за нашата човечност, че ние сме предразположени да грешим. Ако класическото твърдение е *errare est humanum* – „да се греши е човешко,“ **ние отговаряме, че независимо, че това е вярно, от това не следва, че хората винаги грешат** или че грешката **е задължителна** за хората. Ако това твърдение наистина беше вярно, тогава ние ще трябва да твърдим, **че преди Грехопадението Адам задължително е трябвало да греша, иначе не би бил човек.** Освен това ние би трябвало да твърдим (ако това твърдение е вярно), че на небето, в състоянието на прославяне, ние ще трябва да продължаваме да грешим, ако продължаваме да бъдем хора. Не само ще трябва да се съгласим, че Адам е грешил **преди Грехопадението**, а да се съгласим и че прославените Християни на небето ще грешат, **както и че превъплътеният Христос е грешил!** Според това твърдение грешката е неотстраним дефект от Неговата човечност, поради което за да бъде изцяло човек, **е било неизбежно Исус да изопачи истината.**

Нека **ние никога да участваме в такова богохулство**, въпреки че признаваме дълбочината, до която сме пропаднали и нашата силна склонност към вършенето на грешки и грехове. Даже, отделно от вдъхновението, **не е задължително човек да извършва грях, за да бъде човек.** Следователно, ако е възможно един невярващ човек да говори истина без да греша, колко много повече е възможно да прави и християнин, който е под влиянието на вдъхновението.

Ограничеността подсказва нуждата от ограничаване на знанието, но не и задължително - деформиране на знанието. **Заслужаващият доверие характер на библейския текст не трябва да бъде отричан поради ограничеността на човека.**

Точка X: ръкописи

Ние потвърждаваме, че вдъхновението, стриктно казано, се **отнася само до собственоръчно написания текст на Библията**, който в Божието провидение може да бъде удостоверено от наличните ръкописи с голяма точност. Освен това ние потвърждаваме, че копията и преводите на Библията **са Божието Слово до степенята**, до която те вярно представят оригинала.

Ние отричаме, че **някой важен елемент на християнската вяра е повлиян от липсата на оригинален**

ръкопис. Освен това ние отричаме, че тази липса прави твърдението за непогрешимостта на Библията да е невалидно или неподходящо.

Точка X се занимава директно с постоянната тема на връзката на текста на Библията, който имаме сега с оригиналните документи, които не са били запазени, освен във вид на преписвани копия. Преди всичко друго, вдъхновението **се отнася само** за оригиналните ръкописи на Библията, които не са били запазени по друг начин, освен чрез ръкописни копия. Това показва, че чрез безгрешният контрол на Бога при написването на оригиналните текстове на Библията, те не са били променени през вековете в процесите на преписването и превеждането. Очевидно и несъмнено е, че има някои дребни различия в различните ръкописни копия, които притежаваме и **че в процеса на превеждането задължително трябва да се посочват различните варианти за онези хора, които четат Библията на език, различен от иврит или гръцки**. Поради това Чикагското Изявление твърди, че вдъхновената непогрешимост е валидна само за оригиналните ръкописи на текста на Библията.

Тъй като не притежаваме оригинални ръкописи, някои хора твърдят, **че позоваването на загубени оригинали превръща цялата теза за вдъхновението на Библията в лишена от смисъл**. Да разсъждаваме по този начин, означава да демонстрираме презрение към много сериозната работа през вековете в областта на текстуалната критика. Текстуалната критика е наука, която се стреми да възстанови някой оригинален текст чрез внимателен анализ и оценка на ръкописите, които притежаваме сега. Тази цел трябва да бъде постигана с уважение към всички документи от античността, които са стигнали до нас чрез ръкописни копия.

Текстовете на Стария и на Новия Завети са може би текстове, които са стигнали до нас чрез най-изчерпателно и надеждно удостоверяване. В повече от 95% от случаите, оригиналният текст може да бъде възстановен до нивото на практическа сигурност. Даже в малкото случаи, където остана някакво затруднение, това не оказва влияние върху смисъла на Библията до нивото да заплаши убедеността на вярата или на правото и смисъла на живота. Следователно, в Библията, такава каквато я имаме (и когато тя е стигнала до нас чрез верни преводи), ние наистина имаме, за постигането на практически цели, самото Божие Слово, дотолкова доколкото ръкописите са ни предали цялата жизнена истина на оригиналите.

Другото потвърждение на Точка X е, че копията и преводите на Библията са Божието Слово, **доколкото** те вярно представят оригинала. Въпреки, че не притежаваме оригиналните текстове, ние имаме добре възстановени преводи и копия, чието ниво на достоверност е сравнимо с оригиналите и е възможно да се каже, че те са Божието Слово. Но поради очевидното присъствие на грешки в копията и грешки в преводите, **трябва да бъде направено разграничение между оригиналната работа на вдъхновението в ръкописите и човешката работа в превеждането и копирането на тези оригинали**.

Отричането е загрижено за важното нещо, че в тези миниатюрни части на съществуващите ръкописите, в които текстуалната критика не е била способна да удостовери оригиналният текст с абсолютна сигурност, **нищо един важен елемент на Християнската вяра не е засегнат**.

Ограничаването на непогрешимостта или вдъхновението само до оригиналните ръкописи не прави цялото съдържание да е неподходящо. Ограничението прави разлика. Ако оригиналният текст е бил грешен, църквата щеше да има вариант да отхвърли неговите учения. Ако оригиналният текст е бил безгрешен (а ние трябва да разчитаме на способността на науката за текстуална критика да възстанови този безгрешен текст), **ние нямаме законна основа да не се подчиним на заповед на Библията, където текстът е несъмнен**. Например, ако двама теолози са съгласни, че оригиналният текст е бил безгрешен и ако и двамата са в съгласие относно учението на сегашното копие и освен това са в съгласие, че сегашното копие е точно възстановяване на оригинала, тогава от това следва непреодолимо, че те двамата са задължени от Бога да се подчинят на този текст. От друга страна, ако ние сме твърдели, че оригиналните ръкописи е възможно да са грешни и ако тогава двама теолози са в съгласие относно това, което учи Библията и също са в съгласие, че сегашният превод или копие представя вярно оригинала, тогава **нищо един от двамата няма да се намира под моралното задължение да се подчини на учения на този възможно грешен оригинал**.

Точка XI: непогрешимост

Ние потвърждаваме, че Библията, понеже ни е дадена чрез Божие вдъхновение, е непогрешима и поради това, тя не само не ни подвежда, а е истина и надеждна във всички неща, които казва.

Ние отричаме, че е възможно Библията в едно и също време да е безгрешна и грешна в своите твърдения. Може да бъде направена разлика между непогрешимостта и без недостатъци, но те не могат да бъдат разделени.

Централното потвърждение на Точка XI **е непогрешимостта на Библията**. Непогрешимостта е определяна в този контекст с позитивни думи, които подсказват за вярността и надеждността във всичко, което казва Библията. В негативен смисъл, **непогрешността** е определяна като качество, **в което няма нищо лъжливо или подвеждащо**.

Отричането на Точка XI се отнася до една много важна тема на дискусиата, особено в съвременната епоха. Има хора, които твърдят, че Библията е непогрешима, т.е. че тя казва и поддържа само истината, **но е с недостатъци**. По този начин непогрешимостта бива разделяна от термина „без недостатък“. Отричането в Точка XI твърди, **че е невъзможно в едно и също време нещо да е безгрешно и в него да има недостатъци**. Да се поддържа такова противопоставяне между непогрешимостта и липсата недостатъци би предизвикало крещящо противоречие.

Въпреки че термините „непогрешим“ и „без недостатък“ често пъти са употребявани като синоними в английския език, все пак остава наследеното от историята различие между двете. Различieto е потенциално, действащо, хипотетично и реално. Непогрешимостта е свързана с въпроса за способността или потенциала; за това, което е непогрешимо е казвано, че то е неспособно да направи грешки или недостатъци. За разлика от непогрешимостта, това което няма недостатъци, не съгрешава. Теоретично, нещо **може да е** способно да греша и в същото време да не греша. Иначе казано, **възможно е някой, който е склонен да греша**, (*Коментар: Понякога или в някои неща Д.Пр.*) **да не греша**, т.е. **да казва истината**. **Но обратното не е вярно**. Ако някой е непогрешим, това означава, че той не може да греша, а ако не може да греша, той няма недостатъци. **Ако той има недостатъци, това доказва, че той не е непогрешим**. Следователно, да твърдим, че нещо е непогрешимо и същевременно да има недостатъци, означава **да изопачаваме** смисъла на „непогрешим“ и/или „без недостатък“ или **то** да е в състояние на бъркотия. В това значение непогрешимостта и без недостатъци не могат да бъдат разделени, въпреки че има разлика в техния смисъл.

В ситуации, в които думата „непогрешим“ е била заменена с „без недостатък“, обикновено е имало намерение да се подчертае по-ниско ниво на Библията, отколкото е посочвано от думана „непогрешим“. Всъщност, обаче, думата „непогрешим“ в своя оригинален и технически смисъл показва по-високо ниво от „без недостатък“. Отново ще подчертаем, че **е важно да разберем, че нещо, което е греховно, може теоретично да бъде „без недостатък“**. А това, което е „непогрешимо“, **не може теоретично и същевременно, да е с недостатък**.

Точка XII: Непогрешимост на Цялото

Ние потвърждаваме, че в целостта си Библията е непогрешима, в нея няма никаква лъжа, измама или хитрина.

Ние отричаме, че Библейската непогрешимост и липсата на неточности се ограничават само до духовните, религиозните или изкупителни теми и не включват твърденията в областите на историята и науката. Освен това ние отричаме, че научните хипотези за историята на земята, могат правилно да бъдат използвани за анулирането на учението на Библията за сътворението и за Потопа.

Точка XII потвърждава ясно и недвусмислено непогрешимостта на святата Библия. В потвърждението, смисълът на непогрешимостта е дефиниран с отрицателни думи: това, което е непогрешимо, в нея „никаква лъжа, измама или хитрина.“ Тук непогрешимостта е дефинирана чрез отричане, чрез поставянето на ограничения, отвъд които ние не можем да отидем, на граници, които ние не можем да нарушим. Непогрешимата Библия не може да съдържа лъжа, измама или хитрост в своите учения и твърдения.

Отричането категорично отхвърля склонността на някои хора да ограничават непогрешимостта и липсата на недостатъци само до специални части от посланието на Библията, като духовните, религиозните и изкупителните теми, изключвайки (от обхвата на непогрешимостта), твърденията от областта на историята или науката. В някои кръгове на обществото беше модерно да се твърди, **че Библията не е нормална история, а е само история на изкуплението**, с подчертаването на думата „изкупление“.

След това бяха създадени теории, които ограничават вдъхновението до темите за изкуплението, позволяващи историческото измерение на Библията да бъде с недостатъци. Обаче фактът, че Библията не е написана като другите форми на историята, не анулира историческото измерение на нещата, в която тя непосредствено е участвала.

Въпреки, че Библията наистина е **история на изкуплението**, едновременно с това тя е **изкупваща история**, а това означава, че актовете на спасението, извършвани от Бога, всъщност се случват в „свят на пространство и време.“

Относно нещата на науката, допълнително в Точка XII **се отрича**, че научните хипотези за историята на земята **могат да бъдат използвани, за да опровергават учението на Библията относно сътворението и Потопа** – отново **се отхвърля идеята**, че Библията говори властно **само** в области на духовна важност или за теми, свързани с изкуплението. Библията има да каже нещо за произхода на земята, за появата на човека и за нещата, които са важни за науката, като например – за Потопа. Важно е да се отбележи, че втората част на отричането **не носи** внушението, че научните хипотези или изследвания **са безполезна** за изучаващият Библията **или че науката не допринася с нищо** за разбирането на Библейския материал. То само **отрича**, че ученията на Библията могат да бъдат опровергани от учения, идващи от външен източник.

За да илюстрираме намерението на второто отричане на Точка XII, припомнете си класическият пример на църковния спор в научната общност пред Средновековието, относно въпроса дали Вселената се върти около Земята или около Слънцето. Църквата приела древната представа на Птоломей, че Земята е центърът на вселената. Научното търсене и изследване и по-точно – изобретяването на телескопа, отвело много учени до заключението, че Слънцето, а не Земята е центъра поне на нашата Слънчева система; доказателството било принуждаващо и опровергаващо. Ние припомняме с притеснение, че Галилей е бил осъден като еретик заради твърдението си, че Слънцето е центъра, а не Земята, **противно на онова, в което е вярвала църквата, че е учение на Библията.** (Коментар: Твърди се, че предсмъртните думи на Галилей били: „И все пак тя (Земята) се върти (около Слънцето).“ Д.Пр.) Но научните открития принудили църквата отново за изследва учението на Библията, за да види, дали тя всъщност е учела, че Земята е центъра на вселената или това е заключение, прочетено в Библията въз основата на по-раншно разбиране за света.

Въз основата на повторното проучване на учението на Библията, църквата стигнала до заключението, че тя няма конфликт с науката относно твърдението, че Земята е центъра, **защото Библията не е учила категорично, нито е твърдяла, че земята е центъра на Слънчевата система или на Вселената.** В този случай напредъкът на науката помогнал на църквата да коригира едно по-ранно погрешно тълкуване на Библията.

Следователно, да казваме, че науката не може да опровергае учението на Библията, **не означава да казваме, че науката не може да помогне на църквата** в разбирането на Библията или даже да коригира погрешни заключения, извлечени от Библията или поради неправилно тълкуване на Библията.

От друга страна, **тази гледна точка не дава право на някой да тълкува произволно Библията**, за да я принуди да се приспособи към светските теории за произхода и т.н. Например, ако светското общество твърди, че човечеството е произлязло в резултат от космически сблъсък или е продукт на слепи и безлични сили, такава гледна точка не е възможно да бъде примирена с твърдението на Библията за целенасоченият акт на Божието сътворение на човечеството, без да се извърши коренно насилие към самата Библия.

Въпросите за тълкуването на Библията, които засягат обясняването, остават за по-нататъшно изследване и обсъждане. Тази точка не обяснява това, което учи Библията за сътворението и за Потопа, а твърди, че каквото и да учи Библията за сътворението и за Потопа, то не може да бъде анулирано от светските теории.

Глава 5

Библията и истината

Значението на думата „истина“ би трябвало да е очевидно, но се оказва, че това значение **не е очевидно**, когато се обсъжда истинността на Библията. **Какво е истина?** Някои хора твърдят, че Библията не е истина, освен ако тя не се приспособява към съвременните стандарти на научната точност – никакви приблизителни числа, точна граматика, научно описание на природното явление и т.н. Други се придържат към обратната гледна точка, твърдейки, че Библията е правдива тогава, когато се занимава с нейните духовни теми, независимо дали тя всъщност прави неверни твърдения. Твърденията в Точки XIII до Точка XV се намират между тези крайности. Те заявяват, че **Библията трябва да бъде оценявана чрез нейните собствени критерии за истината, които не е нужно да включват съвременните форми на научното изразяване**, но същевременно казват, **че твърденията на Библията винаги са без грешка и следователно не подвеждат читателя по никакъв начин.** Точка XIV се занимава с привидният начин, че в Библията има противоречия, които все още не са разрешени – но ще бъдат разрешени.

Точка XIII: Истина

Ние потвърждаваме правилността на употребата на израза „без недостатък“ като теологичен термин, отнасящ се за пълната истинност на Библията.

Ние отричаме, че е правилно да оценяваме Библията според стандартите за истина и грешка, които са чужди на нейната употреба или предназначение. Освен това ние отричаме, че израза „без недостатък“ е анулиран от Библейския феномен, като липсата на съвременна техническа прецизност, неспазване на граматическите правила или правилата за правописа, не спазване на научните правила при описание на наблюдавани природни явления, описания на лъжи, употребата на хипербола и закръглени числа, начина на подреждане на материала, различните подборки на материала в сравними описания или употреба на свободни цитати.

За някои хора може да изглежда, с оглед на всички квалификации, които са описани в Точка XIII, че изразът „без недостатък“ вече не е подходящ за употреба относно Библията. Някои хора са казали, че „това е станало причината за смъртта на хиляда квалификации.“ Същото, разбира се, би могло да се каже и за

Божие Слово. Поради сложността на представата ни за Бога, се наложи да квалифицираме с подробности различията **в това**, което се **потвърждава** и **онова**, **което е отречено**, когато използваме думата „Бог.“ Такива квалификации не анулират стойността на думата, а само служат да изострят нейната прецизността и полезност.

Важно е да отбележим, че изразът „без недостатък“ **е наречен теологичен термин**, **който се отнася за пълната истинност на Библията**. **Основното**, което се потвърждава с изразът „без недостатък“ е, че **Библията е изцяло истина и че всичките ѝ потвърждавания, и отричания са в съответствие с реалността**.

Теологичните термини като „без недостатък“ често се нуждаят от уговорка и не могат да бъдат възприемани като отделен вид, буквално казано. Например, терминът „всемогъщ“, когато е използван за описание на Бога, буквално **не може** да означава това, което може да се предполага, че означава. Иначе казано, **всемогъщ не означава**, че Бог може да направи **каквото и да е**. Фактът, че Бог е всемогъщ **не означава, че Той може да лъже** или **че Бог може да умре** или **че Той може е Бог и да не е Бог в едно и също време и в същото взаимоотношение**. Въпреки това, като термин, който се отнася за Божият пълен суверенен контрол и власт над създадения свят, всемогъществото е съвършено полезна и подходяща дума в нашия теологичен речник.

Понеже терминът „без недостатък“ задължително **трябва да бъде използван с уговорка**, някои хора предлагаша, че би било по-добре той да бъде изключен от речника на църквата. Обаче уговорките при употребата на този термин не са нови, нито пък са особено обременителни, а терминът служи като подходяща предпазна мярка от хора, които биха нападнали Библията по изтънчени начини. Следователно, когато употребяваме терминът „без недостатък“, ние говорим за факта, **че Библията не нарушава собствените си принципи за истината**. Това не означава, че в Библията няма граматични неточности и други такива неща, **а че тя не съдържа твърдения**, които са **в конфликт с обективната реалност**.

Първото **отричане**, че е правилно да оценяваме Библията „според стандартите за истина и грешка, които са чужди на нейната употреба или предназначение“ показва, **че ще неподходящо** да оценяваме вътрешната непротиворечивост на твърденията на Библията, **използвайки стандарти и критерии, които са чужди на нейната собствена идея за истината**. Когато казваме, че истинността на Библията трябва да бъде оценявана според собствените ѝ стандарти, ние казваме, че Библията, за да бъде вярна на своето твърдение, задължително трябва да има вътрешно съгласуване и съвместимост **с Библейската представа за истината** и че **всичко, което тя твърди, трябва да бъде в съответствие с реалността**, независимо дали тази реалност е историческа, видима или духовна.

Второто **отричане** ни дава списък на квалификации, който не е направен с цел да бъде изчерпателен, а да е илюстрация за вида съображения, които трябва да се вземат предвид при разсъздението, когато някой се стреми да дефинира термина „без недостатък.“

Нека да разгледаме тези съображения по-подробно:

- „**съвременна техническа прецизност**“

Терминът „без недостатък“ не е правен невалиден от факта, например, че Библията понякога използва закръглени числа. Да казваме, че истината е била изопачена, когато размерът на тълпата или числеността на армията е пресметната със закръглени числа, би означавало да налагаме критерий за истината, който е чужд на разглеждания текст. Даже в съвременността, когато новините съобщават, че зрителите на един футболен мач са 50 000 души, не се счита, че в това има заблуда, измама или лъжа, защото точният действителен брой на зрителите е бил 49 878 души. Употребата на закръглени числа е уместна количествена оценка в историческите сведения, в което няма измама.

- „**неспазване на граматическите правила или правилата за правописа**“

Въпреки, че е по-хубаво и привлекателно да се говори истината красноречиво и граматически правилно, **това не е задължително, за да се казва истината**. Например, да предположим, че човек беше съден за убийство и в съда е запитан, дали той е убил съпругата си. Ако той отговори: „Аз никога не съм убивал никой,“ недодялаността на неговата граматика нямаше да има нищо общо с истината или лъжата в неговото твърдение. Той едва ли ще бъде осъден за убийство, защото неговото защитно твърдение за невинност е нарушило правилата и е граматически грешно. Терминът „без недостатък“ не е свързано с граматическата правилност или неправилност на езика на Библията.

- „**описание на наблюдавани природни явления**“

Относно описанието на природните явления е ясно, че Библията в много случаи говори от позицията на наблюдател. Библията говори за изгрева на слънцето, за движението му по небето и за залеза. От позицията на обикновен наблюдател е съвършено правилно нещата да бъдат описвани такива, каквито те се явяват пред погледа на човека. Да бъде обвинявана Библията за недостатъци при описанието на движението на планетите, би означавало да се налага на Библията чужда гледна точка и критерий. Никой не се дразни, когато метеоролога говори за изгрев и залез на слънцето. Никой не обвинява националната

Метеорологична служба затова, **че се връща към представата на Средновековието**, **говорейки за изгряване и залез на слънцето**. Тези термини са напълно подходящи за описанието на нещата такива, каквито те изглеждат на наблюдателя.

- „**описания на лъжи**“

Някои хора твърдят, че Библията не е без недостатък, защото описва лъжи, като лъжите на Сатана и измамните учения на лъжливи пророци. Обаче, въпреки че тя наистина прави това, **за тези описания се казва, че са лъжи и измами**. Следователно, това по никакъв начин не уврежда не истината на Библейския текст, а само я подсилва.

- „**употребата на хипербола**“

Някои хора не харесват употребата на хипербола и използват това като техническа причина за отхвърляне на термина „без недостатък.“ Но хиперболата е напълно подходящ литературен способ. Тя представлява преднамерено преувеличение на твърдението, за да каже нещо важно. Хиперболата придава тежест на наситеност и подчертава това нещо, което иначе би останало незабелязано. Няма никакво съмнение, че Библията употребява хипербола, но Чикагското Изявление отрича, че хиперболата уврежда термина „без недостатък.“ Създателите на Библията твърдят, че употребата на хипербола е в съвършено съгласие със собствената идеята на Библията за истината.

Други неща, като начина на подреждане на материала, употреба на свободни цитати (напр. на откъси от Стария Завет от авторите на Новия Завет), различни подборки на материала и успоредни описания – в които различните автори включват някаква информация, която други автори не споменават и изтриват някаква информация, която други автори включват – това по никакъв начин не уврежда достоверността на това, което те съобщават.

Въпреки, че авторите на Библията са подреждали текста си по различен начин, те не твърдят, че Исус е казал в даден случай нещо, което Той никога не е казал в този случай. Нито пък те твърдят, че паралелното описание е невярно, защото не включва това, което самите те са включили. Като пътуващ проповедник, без съмнение Исус е казал много подобни неща в различни случаи.

Библейските стандарти за истината и грешката са критериите, които са използват навсякъде, както в Библията, така и в ежедневието; те служат за оценка на съответната представа за истина.

Тази част в Точка XIII е насочена към онези хора, които ще променят определението на термина „истина,“ за да свържат към изкупуващото намерение някоя личност или нещо подобно, **вместо да означава това, което съответства на реалността**. Например, Исус потвърдил, че Йона бил в „**корема на огромна риба**“ (Мат. 12:40 – мой превод) и това твърдение е вярно, не само заради изкупителното значение на историята на Йона, но и защото това буквално е било исторически вярно. Същото може да бъде казано за твърденията на Новия завет за Адам, Моисей, Давид и други хора от Стария Завет, както и за събитията в Стария Завет.

Точка XIV: съгласуваност

Ние потвърждаваме единството и вътрешната съгласуваност на Библията.

Ние отричаме, че заявените грешки или несъответствия, които все още не са били разрешени, увреждат твърденията за истинност на Библията.

Понеже Библията е Божието Слово и тя отразява Неговия правдив характер, е важно да потвърдим, че тя е в единство и е вътрешно съгласувано. Въпреки че съдържа огромен обем информация за най-различни области и интереси, съществува вътрешно единство и съгласуваност в Божието Слово, което произтича от природата на Божията истина.

Божията праведност **създава единство от многообразието**. Бог не е автор на несъгласуваност или противоречие. Неговото Слово е последователно и съгласувано.

Отричането в Точка XIV се занимава с конкретни проблеми на хармонизирането на текстовете, които изглеждат, че си противоречат и за други заявявани грешки и несъответствия, **повтарящо се отправки от критиците**. **Трябва да признаем, че има някои все още не разрешени несъответствия в Библията**. Огромно усилие за внимателно и критично разглеждане е бил положен за изследването на тези текстове и това усилие даде много позитивни резултати. Голям брой заявени предполагаеми противоречия са били разрешени, някои от ранната църква, а други – не толкова отдавна. Тенденцията е към намаляване на броя на все още неразрешените проблеми, а не към тяхното увеличаване. Ново знание за древните текстове и за значението на думите в Библейската епоха, както и нови открития, идващи от ръкописи и пергаменти, открити от археолози, оказаха значителна помощ за разрешаването на проблемите и предоставиха солидна основа за оптимизъм, относно разрешаването на останалите затруднения. Затрудненията, които не са били разрешени, могат все пак да бъдат разрешени чрез продължаващото изследване.

Този подход за разрешаване на затрудненията на пръв поглед може да изглежда като упражняване в „специална молба.“ (*Коментар: „Специалната молба“ е вид неформална заблуда, желание нещо да бъде изключено от установения ред, т.е. желание да се въведе двоен стандарт. Д.Пр.*) Но ако някоя работа заслужава специално

разглеждане, това е Святата Библия. Преди веднага да приемем заключението, че сме изправени пред напълно неразрешимо противоречие, ние трябва да използваме цялото възможно просветляващо изследване. Духът на смирението изисква ние да фокусираме грижливо вниманието си в решенията, които вече са били направени и така да признаем, че ние все още не сме оставили нито един камък не преобърнат в усилията си да предоставим справедливо и разумно изслушване на текста на Библията. Едно от най-големите открития, които ни помогнаха да разберем Библията беше постигнато, защото ние бяхме принудени да копаем по-дълбоко, в усилията си примирим затрудненията в текста. **Не би трябвало да изглежда странно, че том, състоящ се от 66 различни книги, написани през период от 4000 години, ще има някои затруднения с хармонизирането.**

Често е отправяно обвинението, че Библията е пълна с противоречия. Такива твърдения не са подкрепени от доказателство. Броят на сериозните трудни откъси, сравнен с общото количество на наличния материал в Библията, наистина е много малък. Би било неразумно и даже безразсъдно от наша страна да пренебрегваме истинските претенции към Библията, просто защото те засега са неразрешени затруднения.

За сравнение можем да кажем, че такива аномалии има и в света на науката. Аномалиите могат наистина да са толкова значими, че стават причина учените да преосмислят теориите си за природата на геологията, биологията и т.н. За си голямата част, обаче, когато неоспоримата тежест на доказателството сочи към жизнеспособността на една теория, въпреки някои налични аномалии, които изглежда, че не съответстват на теорията, **в света на науката не е възприета практика** да бъде “бракувана“ теория, която е доказала правотата си в практическото ѝ използване, защото няколко затруднения все още не са разрешени.

С това сравнение с науката, ние можем смело да кажем, че когато оценяваме Библията така, както правим ние, ние не правим нищо повече, или по-малко, отколкото да прилагаме научния метод към нашето изследване на самата Библия.

Ясно и открито трябва да кажем, **че всеки човек, който изучава Библията, ще срещне затруднения, които все още не са разрешени.** Разрешаването на тези затруднения изисква от нас най-задълбочени интелектуални усилия. Ние трябва да се стремим да се учим от Библията, когато изследваме текстовете отново и отново. В процеса на тяхното разрешаване, неразрешените затруднения често хвърлят светлина към нас, когато ние придобиваме по-дълбоко разбиране на Божието Слово.

Точка XV: приспособяване

Ние потвърждаваме, че учението за „без недостатък“ е основано в учението на Библията за вдъхновението.

Ние отричаме, че учението на Исус за Библията може да бъде отхвърлено чрез призиви за приспособяването му или за някакво ограничение на Неговата човешка природа.

В потвърждението на Точка XV, учението за “без недостатък“ е представено като неразделно свързано с Библейското учение за вдъхновението. Въпреки, че терминът „без недостатък“ **не е използван никъде в Библията**, представата за това се намира в Библията. Тя има свое собствено твърдение, че е Божието Слово. Думите на пророците са предшествани от твърдението: „*Така казва Господ*“ (Ис. 33:2; Ис. 48:17 и т.н). Исус казва, че Писанието на Стария Завет не може да бъде нарушено (Йоан 10:35). Той казва, че нито йота (т.е. даже най-малката частица) или чертичка от закона **няма да отминне, докато всичко не бъде изпълнено** (Мат. 5:18). Павел ни казва, че всичко (в Библията) е дадено чрез вдъхновение (2Тим. 3:16).

„Без недостатък“ е следствие и резултат от вдъхновението, понеже е немислимо, че Бог би вдъхновил нещо, което е измамно, лъжа или невярно. Следователно, въпреки, че терминът “без недостатък“ не е използван в Библията, думата вдъхновение е използвана и представата за „без недостатък“ е предназначена да отдаде справедливост на идеята за вдъхновението.

Не трябва да бъде мислено, че понеже в Библията не е използван термините „недостатък“ или „без недостатък“, няма основа за учението за „без недостатък.“ Библията никъде не използва думата „троица“, но въпреки това учението за Троицата е ясно преподавано в Новия Завет. Когато църквата потвърждава едно учение, тя не счита, че е нужно да открие устно съответствие между учението и думите в Библията.

Потвърждението на Точка XV означава, че учението на Библията за „без недостатък“ е учение, което се основава на учението на Самият Исус. Съставителите на Чикагското Изявление не искат да изразят повисша или по-нисша представа на Библията, отколкото е представата, която е била поддържана и проповядвана от Исус.

Това става ясно в частта на отричането. Отричането казва, че учението на Исус за Писанието не може лесно да бъде пренебрегнато. Пред последните години стана модерно Протестантите да признават, че Исус наистина е поддържал и проповядвал учение за вдъхновението, което се съгласува с учението „без недостатък“, но те твърдят, че идеята на Исус е била недостатъчно пълна относно ограниченията, отнасящи се до Неговата човешка природа. Фактът, че Исус е поддържал гледна точка за вдъхновението, каквато Той е

имал, е „извинявана“ въз основата че, относно Неговата човешка природа, Исус е бил продукт на Своего време. Казва се, **че Исус вероятно не е знаел** за всички проблеми, които са възникнали поради академичната критика. Вследствие на това, Исус, подобно на другите Своя съвременници, приел повърхностно господстващата представа на Писанието на Него самият. Например, казва се, че когато Исус споменал, че Моисей е говорил за Него, Той не е знаел за документираните хипотези, които изглеждало, че унищожават всяко сериозно твърдение за авторството на Моисей да написването на първите 5 книги от Стария Завет.

Такова предполагаемо невежество на Исус относно истината ва Писанията, е било извинявано чрез твърдението, че Той би могъл да знае истината, само ако е бил всезнаещ в човешката Си природа. За Исус, да е бил всезнаещ в Неговата човешка природа, т.е. да е знаел всички неща, би включвало безпорядък в божествената и човешката му природи.

Всезнанието е характерна черта на божественото, а не на човешкото. Тъй като Протестантите обикновено не вярват, че човешката природа на Исус е била обожествявана с такива качества като всезнание, изглежда съвършено разбираемо и извинимо, че в това Негово незнание, Той е направил грешки относно Стария Завет. **Това е начинът на разсъждение, който отричането на Точка XV отхвърля.**

Проблемите, възникващи чрез тези обяснения са твърде многобройни и твърде дълбоки, за да бъдат подробно обяснени тук. Но въпреки, **че ние признаваме, че Исус не е бил всезнаещ в човешката Си природа**, ние защитаваме Неговите твърдения, че Той **не поучава нищо** от Своята собствена власт, **а поучава чрез властта на Отец** (Йоан 8:28) и че да бъде Той самото възплъщение на истината (Йоан 14:6) би било измама, ако Той е поучавал нещо, което е невярно. Даже ако е направил грешка, дължаща се на незнание, Той щеше да е виновен за грях, защото е твърдял, че знае истина, която Той всъщност не е знаел. **Тук залогът е самото наше изкупление.** Ако Исус фалшиво е твърдял, че говори истината, Той е бил виновен за грях, следователно **Неговото жертвоприношение не би било жертвоприношение даже за Него самият, а да не говорим за Неговите хора.**

Най-после, учението на Библията е обвързано с учението на Исус Христос. Поради високата оценка на Исус за Стария Завет, поддръжниците на Чикагското Изявление толкова ревностно защитават днес високата оценка за Библията.

Отново ще кажем, че е модерно в много кръгове да вярват в Исус, когато Той говори за небесните неща, за изкуплението и спасението, но Го поправят, когато Той говори за исторически неща, като написването на Петокнижието и за други неща, свързани с учението на Библията. В този случай, онези които приемат Исус, когато говори изкупително, Го отхвърлят, когато Той говори за исторически неща, всъщност нарушават един принцип на учението, който самият Исус е възприел. Исус задал следния теологичен въпрос: „*Ако аз ви говоря за земните неща и вие не вярвате, как ще повярвате, ако ви говоря за небесните неща?*“ (Йоан 3:12 – мой превод). Изглежда, че ние имаме поколение от учени, които с готовност вярват на Исус относно небесните неща, но отхвърлят онези неща, които Той поучава за земните неща. (Това, което Исус казва за историческите неща, може да бъде фалшифицирано чрез критични методи, но онова, което Той казва за небесните неща е недостижимо за обхвата на проверката за фалшификация.)

Поддръжниците на Чикагското Изявление вярват, че **принципът на Исус за достоверността на Неговото учение** отнасящо се както към небесните, така и към земните неща **трябва да бъде защитаван даже и сега.**

Глава 6

Библията и вие

Обсъждането на непогрешимостта е просто едно академично упражняване, освен ако то се занимае с отделният християнин на нивото на неговото израстване в Бога. **И обсъждането прави точно това.** Признаването на пълната власт и непогрешимостта на Библията **трябва да ни отведе до нарастваща прилика с образа на Христос, което е поставената от Бога цел на всеки християнин.** Последните точки на Потвърждаване и Отричане в Чикагското Изявление са посветени на тази тема.

Точка XVI : история на църквата

Ние потвърждаваме, че учението за непогрешимостта е станало неразделна част от вярата на църквата през цялата нейна история.

Ние отричаме, че непогрешимостта е учение, изобретено от схоластичното Протестантство или че това учение е реакционна позиция, изработена в отговор на отрицателна академична критика.

Това потвърждение отново говори **за учението** за непогрешимостта, а не за **думата** „непогрешимост.“ То веднага признава, че думата „непогрешимост“ не е използвана с някаква степен на повторение и може би даже тя изобщо не е била използвана преди 17 век. Например, Мартин Лутер никъде не използва думата

„непогрешимост“ като съществително име, описващо Библията. Поради това някои хора казали, че Лутер не вярва в непогрешимостта на Библията. Но Лутер твърдял, че Библията никога не греши. **Да казваме, че Библията никога не греши, означава да казваме, че Библията е непогрешима.** Поради това, въпреки че думата „непогрешимост“ е по-ново изобретение, учението за непогрешимостта е вкоренено не само в библейското свидетелство за самата Библия, но то е било възприето от огромното мнозинство на Божийте хора **през цялата история на християнската църква.** Ние установяваме, че това учение е било преподавано, възприемано и демонстрирано в живота от хора като Августин (354-430), Тома Аквински (1225-1274), Джон Калвин (1509-1564), Джонатан Едуардс (1703-1758) и много други християнски теолози и учители в цялата история на църквата. Въпреки, че езика на непогрешимостта не се появил в Протестантското изповядане на вярата преди съвременната епоха, самата идея за непогрешимостта със сигурност не е чужд за изповядането на вярата на Изтока или на Запада, на Католиците или на Протестантите.

Отричането в Точка XVI следва отблизо потвърждаването. То твърди, че непогрешимостта като представа, не е продукт на непреклонен, безплоден и рационален подход към Библията, роден от педантичното движение на Протестантството на 17 век. Нито е правилно отричането да бъде считано, че е учение, създадено като реакция срещу либералната теология на 20-я век или на „модернизма.“

Потвърждаването на непогрешимостта не е съвременен продукт; **самото отричане на непогрешимостта** на Библията **е съвременен продукт.** Учението за непогрешимостта не е реакция срещу академична критика, която е нова; **нова е появата на философски допускания на негативната критика.** Такава критика не е нова в смисъла, че никой никога не е оспорвал целостта или автентичността на Библията в миналите епохи, **а новостта на сегашния феномен е неговото широко разпространение и лесното му възприемане вътре в църквите и от водачи, които твърдят, че се придържат към основната линия на Християнството.**

Точка XVII: свидетелство на Духът

Ние потвърждаваме, че Светия Дух носи свидетелство за Библията, уверяващо вярващите за истинността на написаното Божие Слово.

Ние отричаме, че това свидетелство на Светия Дух действа изолирано или против Библията.

Точка XVII удостоверява за учението за вътрешното свидетелство на Светия Дух. Иначе казано, нашата собствена убеденост за истината на Библията се основава **не на външни доказателства** за истинността на Библията, а тези доказателства **са потвърдени в сърцата ни** чрез специалната работа на Бог-Светия Дух. Самият Свят Дух свидетелства пред нашите човешки духове, че Библията наистина е Божието Слово. Тук Самият Бог потвърждава истинността на Словото Си.

Отричането в Точка XVII ни предпазва от заместването на упованието на незабавно водачество на Светия Дух със съдържанието на самата Библия. Смисълът на това отричане е, че Светият Дух нормално работи **заедно** с Библията и ни говори чрез Библията, а не против Библията или отделно от Библията. **Божие Слово и Светия Дух трябва да бъдат разглеждани заедно.** Словото свидетелства за Духа и понеже то е средството, чрез което ние проверяваме духовете, за да видим дали те са от Бога (1Йоан 4:1), Духът работи в сърцата ни, за да потвърди Божието Слово за нас. Следователно, има взаимодействие между Словото и Духът **и те никога не трябва да бъдат противопоставяни** един на друг.

Точка XVIII: тълкуване

*Ние потвърждаваме, че текста на Библията трябва да бъде тълкуван чрез граматико-историческо обяснение, вземайки предвид нейните литературни форми и способности, и че Библията **трябва да тълкува Библията.***

*Ние отричаме законността на всяко отношение към текста или търсенето на източници, послужили като основа за текста, **което води до относителност,** изваждане на текста от историческия контекст или обезценяване на учението ѝ, или до отхвърляне на неговите твърдения за авторство.*

Точка XVIII докосва някои от най-основните принципи на тълкуването на Библията. Въпреки, че тази точка не описва подробно разбираема система за тълкуване, тя дава основните принципи, относно които защитниците на Чикагското Изявление бяха в състояние да стигнат до съгласие.

Първият принцип е, че текстът на Библията трябва да бъде тълкуван чрез „граматико-исторически обяснения.“ Терминът „граматико-исторически“ се отнася за процесът, чрез който ние разглеждаме сериозно структурата и времевите периоди на текстовете, когато ги тълкуваме. На тълкувателите на Библията **не е дадена свободата** да одухотворяват или да представят алегорично текст, противно на неговата граматическа структура и формата на самия текст. Библията не трябва да бъде **претълкувана**, за да бъде доведена до съгласие със съвременните философии, а трябва да бъде разбрана в **нейния предвиден** смисъл и употреба на думите, **такава, както тя е била написана тогава, когато е била създадена.** Да се придържаме към „граматико-исторически обяснения,“ означава **да не позволяваме** Библията да бъде формирана и преформирана според съвременните практики на мисленето.

Вторият принцип на потвърдението е, че ние трябва да вземаме предвид литературните форми и способности, които се съдържат вътре в самата Библия. Това ни връща назад във времето при принципите на тълкуване, възприети от Мартин Лутер и Реформаторите. Глаголът трябва да бъде тълкуван като глагол, съществителното – като съществително, притчата – като притча, нравоучителната литература – като нравоучителната литература, поезията – като поезия и т.н. Да превръщаме разказваната история в поезия или поезията – в разказвана история би означавало да изопачаваме заложеният от автора смисъл на текста. Следователно е важно всички тълкуватели на Библията да са запознати с литературните форми и граматическите структури, които се намират в Библията. Анализът на тези форми е правилен и подходящ за всяко точно тълкуване на текста.

Третият принцип е потвърдението, че **Библията трябва да тълкува Библията**. Този принцип се основава върху предишното потвърждение, че Библията представлява единно, последователно и съгласувано Слово от Бога. **Всяко тълкуване на откъс, което ражда смисъл, противоположен на друга част на Библията е забранен**. Когато Библията тълкува Библията, **тогава** суеверността на Светия Дух е надлежно признат. Произволното поставяне на една част на Библията против друга част, би нарушило този принцип. Библията трябва да бъде тълкувана не само в съответствие с нейния конкретен контекст, **но и в съответствие с целия контекст на Божието Слово**.

Отричането на Точка XVIII отхвърля уместността на критичният анализ на текста, който произвежда **относителност** на Библията. Това не забранява подходящо търсене на литературни източници или даже на устни източници, които могат да бъдат забелязани в източник на критика, но **отричането поставя граница** на обхвата, до който такъв критичен анализ може да стигне. Когато търсенето на източници произвежда лишаване на Библията от нейната история, **отхвърляне на нейно учение или отхвърляне на твърдения на самата Библия за авторство, това отива отвъд нейните свойствени ограничения**. Това не забранява външно изследване на доказателство, за да се открие неустановено авторство на книгите в Светата Библия, като например, кой е автора на Посланието до евреите. Допустимо е и търсенето на литературни традиции, които са били събрани заедно от финален редактор, чието име е споменато в Библията. Но никога не е разрешено да се противопоставяме на ясни библейски потвърждения.

Точка XIX: здравето на Църквата

Ние потвърждаваме, че признаването на пълната власт, непогрешимостта и липсата недостатъци на Библията е от решаващо значение за солидното разбиране на цялостта на християнската вяра. Освен това ние потвърждаваме, че такова признание трябва да доведе до нарастващо съответствие с образа на Христос.

Ние отричаме, че такова признание е нужно за спасението. Обаче, ние освен това отричаме, че липсата на недостатъци може да бъде отхвърлена без от това да последват гибелни последствия, както за отделния човек, така и за църквата.

Потвърдението в Точка XIX говори за практическото значение на учението за непогрешимостта за живота на християнина. Тук се има предвид действащият характер на властта на Библията. Тази точка потвърждава, че Чикагското Изложение не е ограничено само до загрижеността за теологичната чистота, а произлиза от дълбоката загриженост, че **Библията продължава да е властта за живеенето на християнския живот**. **То също признава, че е възможно хората да вярват в целостта и непогрешимостта на Библията и в същото време да живеят безбожно**. То оценява, че изповядането на учението на Библията **не е достатъчно**, за да ни отведе **до освещаването**, но то е много важна част от процеса на израстването на християнина да постави увереността си във вярното откровение на Божието Слово и по този начин да бъде придвижен напред **към приспособяване към образа на Христос**. Силното учение за властта на Библията, когато бъде правилно приложено в живота, ще отведе човека до по-висока степен на приспособяване с това, което Словото е възприело като истина.

Отричането в Точка XIX е много важно. Защитниците на Чикагското Изложение казват ясно, че изповядането на вярата в непогрешимостта на Библията **не е елемент** от Християнската вяра, която е важна за спасението. Ние с готовност признаваме, че хората, които не се придържат към това учение, може да са искрени, истински, ревностни и по много начини посветени християни. **Ние не считаме, че приемането на непогрешимостта е тест за спасение**. Но защитниците на Чикагското Изложение призовават хората **да обмислят жестоките последствия**, които могат да сполетят отделния вярващ или църквата затова, че небрежно и лесно отхвърлят непогрешимостта. Ние вярваме, че историята е демонстрирала отново и отново, че твърде често има тясна връзка между отхвърлянето на непогрешимостта и последвалите отстъпления от неща в християнската вяра, които са съществени за спасението. Когато църквата загуби увереността си във властта на Светата Библия, тя неизбежно търси човешко мнение като своя водеща светлина. Когато това се случи, чистотата на църквата е ужасно заплашена.

Поради това, ние призоваваме християнските братя и сестри от всички деноминации и изповедания да

се присъединят към нас в препотвърдението на пълната власт, цялостност, непогрешимост и липсата на недостатъци на Светата Библия, с цел нашите животи да бъдат отведени под властта на Божието Слово и така ние да прославим Христос индивидуално и общо като църква.